

ชาลามัต ดาตัง

KEP. 100.100.100.100

สู่
มาเลเซีย
และ
สิงคโปร์

หนังสือส่งเสริมการอ่าน
ระดับมัธยมศึกษา

เรื่อง

ชาลามัต ดาตัง

สู่
มาเลเชียและสิงคโปร์

ธนาลัย์ สุขพัฒน์ธิ
ผู้เรียบเรียง

พรทิพา ชัยบุคคา

ห้องสมุดกรมวิชาการ

อาคารกรมวิชาการ พระโขนง

กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

โทร. ๓๘๑๐๐๕๕, ๓๘๑๐๓๖๑ ต่อ ๑๓๗

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง ซาลามัต
ดาดัง สู่มาเลเชียและสิงคโปร์ สำหรับระดับมัธยมศึกษา ขึ้น
กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ใน
โรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๗

(นายบรรจง ชูสกุลชาติ)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรื่อง 'ซาลามัต ดาตัง สู่มาเลเชียและสิงคโปร์' ระดับมัธยมศึกษาเล่มนี้ กระทรวงศึกษาธิการมอบให้ นางธนาลย์ สุขพัฒน์ธี เป็นผู้เรียบเรียง หนังสือนี้เป็นผลงานเล่มหนึ่งในจำนวนหนังสือที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งกรมวิชาการได้จัดทำขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กทั้งภาคราชการและเอกชนมาร่วมประชุมพิจารณา กำหนดเค้าโครงเรื่อง กำหนดผู้เขียน พิจารณาออกแบบและภาพประกอบ และมอบให้นางสาวสุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ เป็นผู้ตรวจขึ้นสุดท้าย

หนังสือเรื่อง 'ซาลามัต ดาตัง สู่มาเลเชียและสิงคโปร์' เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมัธยมศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่เด็ก เพราะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประวัติและความเป็นอยู่ของประเทศเพื่อนบ้าน ที่จะช่วยให้เด็กรู้และเข้าใจเปรียบเทียบสังคมระหว่างบ้านเราและเพื่อนบ้าน ซึ่งจะเป็นผลให้เด็กได้นำเอาสิ่งที่ดีมาเป็นแนวทางปฏิบัติ นอกจากนี้เด็กยังได้สนุกสนานไปกับเนื้อเรื่องซึ่งเขียนในรูปแบบของจดหมายที่น่าอ่านชวนติดตาม ทั้งยังมีภาพประกอบที่แสดงให้เห็นสภาพจริงของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เขียนจดหมายด้วย

กรมวิชาการได้จัดพิมพ์หนังสือนี้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมัธยมศึกษา จัดพิมพ์เป็นครั้งแรกจำนวน ๔,๕๐๐ เล่ม

เพื่อแจกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ในการจัดพิมพ์
ครั้งต่อไปจะเป็นการจัดพิมพ์จำหน่าย โรงเรียนและหรือผู้ที่สนใจ
สามารถสั่งซื้อได้จากองค์การค้ำของคุรุสภา

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้ไว้ ณ โอกาส

นี้

(นายสุรเดช วิเศษสุรการ)

อธิบดีกรมวิชาการ

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

จดหมายฉบับที่ ๑
จดหมายฉบับที่ ๒
จดหมายฉบับที่ ๓
จดหมายฉบับที่ ๔
จดหมายฉบับที่ ๕
จดหมายฉบับที่ ๖
จดหมายฉบับที่ ๗
จดหมายฉบับที่ ๘

หน้า
๑
๑๐
๒๑
๓๑
๔๒
๕๔
๖๕
๗๗

ชาลามัต คาทัง สู่มาเลเซียบและสิงคโปร์

อ. เบตง จ. ยะลา

๑ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

ก่อนอื่นฉันต้องกราบขอบพระคุณพ่อเป็นอย่างมาก ที่เปิดโอกาสให้ฉันได้เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน ๆ ครั้งนี้ ฉันรู้ดีว่าเงินทุกบาททุกสตางค์ที่ฉันใช้นั้นมาจากความยากลำบากของพ่อ ฉันจึงพยายามใช้มันอย่างกระเบียดกระเสียนที่สุด และให้ตรงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มากที่สุด สิ่งที่ไม่ควรซื้อฉันก็จะไม่ซื้อ ฉันสัญญาจะพ่อว่าฉันจะเป็นเด็กดีตลอดระยะเวลาการเดินทาง และฉันจะเขียนจดหมายถึงพ่อโดยสม่ำเสมอ บรรยายทุกอย่างที่ฉันพบเห็นให้พ่อฟัง เพื่อพ่อจะได้ปลื้มใจว่าฉันใช้เงินของพ่ออย่างคุ้มค่าไงล่ะคะ

ฉันขอเริ่มการเดินทางของฉันตั้งแต่สถานีรถไฟหัวลำโพง ก็ไม่มีอะไรมากหรอกค่ะ แต่เขาปรารถนาดีอยากประหยัดสตางค์ เลยตีตัวรวดเร็วขึ้นธรรมดา (คือที่ไม่ใช้ตุนอน) กรุงเทพฯ-ยะลา รถไฟออกจากสถานีหัวลำโพงเกือบ ๆ ห้าโมงเย็น เราสามคนคือแฉ้ว แฉ้ว และฉัน นั่งคุยกันอย่างสนุกสนาน ไม่ค่อยได้ดูวิวทัศน์สองข้างทางเท่าไร เพราะตั้งแต่กรุงเทพฯ-เพชรบุรี ลักษณะภูมิประเทศแบบเดียวกัน เป็นท้องทุ่งนา ซึ่งขณะนี้แลเห็นแต่ช้างขาวเต็มไปหมด นาน ๆ ก็จะมีต้นตาลโตนดให้ดูหรือมหมั่มสลับฉาก

พอเริ่มค่อแห้ง ท้องก็ร้องจ๊อก ๆ เราสามคนเลยยกขบวนไปที่ตู้เสบียง ก้าวแรกที่เหยียบย่างเข้าไป ทุกคนหันมามองเราสามคนเป็นตาเดียวกัน ทำให้ฉันต้องก้มลงสำรวจเครื่องแต่งกาย แตัว แอ้ว และอัน แต่งกายแบบสุภาพชนทุกประการ คือสวมกางเกง ขาวยาวหลวม ๆ เสื้อเชิ้ตแขนสั้น ใส่รองเท้าแตะ ไม่มีอะไรชวนสะดุดตาผู้คนแม้แต่น้อย แต่ทำไมเขาถึงมองเราเหมือนตัวประหลาดก็ไม่รู้

อย่างไรก็ตามเราสามคนทำไม่รู้ไม่ชี้ เดินหน้าตาเฉยไปนั่งที่โต๊ะว่าง สั่งผัดไก่ใบกะเพรา ต้มจืดผักกาดขาว ไข่เจียวหมูสับ มาเป็นอาหารเย็น ขณะที่นั่งรออาหาร เราใช้สายตาสำรวจไปรอบ ๆ แล้วจึงถึงบางอ้อ

“อัน ที่ตู้เสบียงนี้มีเราสามคนเป็นผู้หญิงเท่านั้นนะ” แตัวกระซิบ หน้าตาไม่ค่อยสบายใจ

“แล้วไงล่ะ” อันแกล้งยวนแตัวเล่น “เรามีตังค์จ่ายก็แล้วกันล่ะ”

“แต่มันก็เสียบรรยากาศ ถูกจองอย่างนี้” แอ้วเสริมขึ้นบ้าง หน้าตาไม่สบายใจ ๆ กับแตัว

อาหารเย็นมือนั้นเลยดำเนินไปอย่างกร่อย ๆ กร่อยเพราะรสชาติอาหาร ซึ่งฉันคงไม่ต้องบรรยายให้พ่อฟังว่า ‘อ่อย’ ขนาดไหน เพราะพ่อก็ใช้บริการรถไฟไทยออกบ่อย ๆ แล้วยังกร่อยเพราะบรรยากาศรอบข้างอีกด้วย

ทำไมคนทั่วไปถึงคิดว่าตู้เสบียงเป็นของ 'ผู้ชาย' ละคะ พ่อ
 อันไม่คิดว่าการสั่งอาหารมากินในรถนั่งธรรมดาเป็นการกระทำที่
 ถูกต้องนัก เพราะกลิ่นอาหารย่อมรบกวนผู้ที่นั่งข้างเคียง จะจับ
 วางอะไร มันก็เกะกะไปหมด พ่อว่าอันคิดถูกหรือเปล่านั้น

พ่อหนังท้องตึง หนังตา ก็เริ่มหย่อน เราจึงเลิกคุยกันและ
 พยายาม 'นั่งหลับ' อันแย่กว่าเพื่อนเพราะมีคุณลุงคนหนึ่งนั่ง
 ข้าง ๆ อันต้องพยายามควบคุมตัวเองไม่ให้สัปหงกเอาหัวไปชน
 ไหล่คุณลุง ขณะเดียวกันก็พยายามหลบคุณลุงที่สัปหงกเอาหัวมา
 ชนไหล่ฉัน

อันหลับ ๆ ตื่น ๆ ฟังเสียง 'ถึงก็ซัง ไม่ถึงก็ซัง' ไปได้นาน
 พอสมควร สะดุ้งอีกทีก็ด้วยแรงกระแทกจากแต่หัว

"นี่ยายอัน เธอจะกินข้าวต้มเปิดเมืองชุมพรเขาไหม อร่อย
 นะ จะบอกให้"

อันลืมตาขึ้นมา ก็พบกระถางข้าวต้มเปิดลอยอยู่ตรงหน้า มี
 ข้อนางไว้เสร็จสรรพ อันก็เลยจัดการข้าวต้มเปิดเมืองชุมพรเสร็จ
 ภายในสอง-สามนาที แต่จะให้บอกว่าอร่อยสมคำเล่าลือนั้น อัน
 ไม่กล้ายืนยันคะพ่อ

พออรุณรุ่งเราก็ถึง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช อันโผล่
 หน้าต่างออกไปสูดอากาศบริสุทธิ์ยามเช้า เห็นความเงียบสงบของ
 อำเภอนี้แล้วก็อดประหลาดใจบรรดาข่าวลือที่ชาวกรุงได้รับจาก
 หน้าหนังสือพิมพ์ไม่ได้

อันตั้งคำถามกับแต่หัว คำตอบที่ได้รับก็คือ ชาวในหน้าหนังสือ-

พิมพ์มักจะ ‘เกินเลย’ ความจริงเสมอ เวลาอ่านอะไรแล้วเราควรตั้งคำถามทันทีว่า “เรื่องนี้ควรเชื่อไหม และเชื่อได้ก็เปอร์เซ็นต์” แหมอย่างงี้ก็แย่นะซิคะพ่อ ถ้าอันไม่มีโอกาสมาเห็น อ.จวาง ด้วยตาตัวเอง อันก็ต้องเชื่อจากเรื่องทีอ่านว่า จวางเป็นดินแดนเต็มไปด้วยผู้ก่อการร้าย ไม่สมควรเดินทางผ่าน แต่เอ...อันก็ใช้เพียงสายตาสำรวจไม่ก็นาฬิกาเท่านั้น บางทีเรื่องในหน้าหนังสือพิมพ์อาจมีมูลก็ได้ พ่ออ่านไปอ่านมางกับความคิดของอันไหมคะ

เราสามคนจัดการแบ่งคิวไปล้างหน้า แปรงฟันที่ห้องน้ำ อันใช้เวลาไม่เกินห้านาทีก็เสร็จ เพราะขี้เกียจดมกลิ่นส้วมของการรถไฟให้นานเกินไป ดีไม่ดีอาจเป็นลมเอาง่าย ๆ

อันชักเริ่มปวดหลัง เลยถามแล้วว่าเมื่อไรจะถึงยะลา แล้วตอบว่า ใกล้ ๆ เทียง อันแทบจะตกเก้าอี้เมื่อได้ฟังคำตอบ โชคดีที่คุณลุงข้าง ๆ อันแกลงที่หาดใหญ่ อันก็เลยยึดพื้นที่ของคุณลุงซะเลย ได้ยึดแข็งยึดขาสบายหน่อย

เราทานข้าวเช้าเมื่อรถไฟจอดที่ชุมทางหาดใหญ่ รถไฟพักที่นี่ประมาณสิบห้านาที อาหารเช้าของเราก็คือข้าวผัดที่หนูน้อยเรขายริมชานชาลานั้นเอง

เมืองหาดใหญ่ดูฟูฟ่าจังค์ะ คงไม่เหมือนตอนที่พ่อมารับราชการที่ อ.สะเดา เมื่อยี่สิบปีที่แล้ว ผู้คนคึกคัก สินค้าหนีภาษีวางขายกันเกลื่อน เสียดยที่อันไม่มีเวลาแวะเที่ยว แล้วบอกว่าน่าจะเปลี่ยนชื่อจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหาดใหญ่ตามสภาพความ

เจริญ และปลอบใจอันว่าหากลับเราอาจจะมีโอกาสแวะเที่ยวสงขลา
สักสอง-สามวัน ถ้าเงินเหลือและมีเวลาพอ

แต่แล้วเล่าเพิ่มเติมว่า คนเมืองอื่นเมื่อมาถึงหาดใหญ่มักบ่นว่า
ไม่เห็นมีชายทะเลตรงไหนเลย ทำไมถึงชื่อหาดใหญ่ไปได้

“ก็นั่นละซิ ทำไมถึงชื่อหาดใหญ่ล่ะ” แอ้วสอดขึ้นมา

แต่ว่ปราชัยทางคำสอน แล้วอธิบายต่อว่า ตามข้อสันนิษฐาน
ที่มาของชื่อ ‘หาดใหญ่’ มีอยู่ด้วยกันสองประการคือ

ประการแรก เนื่องจากริมคลองอยู่ตะเภาด้านทิศใต้ซึ่งใกล้
กับที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ในปัจจุบันนั้น แต่ก่อนมีแนวหาดสีขาว
อยู่แห่งหนึ่ง ชาวบ้านนิยมไปขุดทรายนำมาก่อสร้างตึกรามบ้านช่อง
ก็เพราะหาดแห่งนี้เองก็เลยเรียกติดปากเป็นชื่อบ้านหาดใหญ่เรื่อยมา

ประการที่สอง เนื่องจากแต่ก่อนที่บ้านหาดใหญ่ มีต้นมะหาด
ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ต้นหนึ่ง ชาวบ้านที่เดินทางไปมาได้อาศัยเงาร่ม
ของมะหาดใหญ่ต้นนี้พักร้อน จนติดปากเรียกถิ่นนี้ว่าบ้านมะหาด
ใหญ่ คนปากซ์ได้มักชอบตัดคำต่าง ๆ ออกให้เหลือพยางค์สั้น ๆ
มะหาดใหญ่จึงเหลือแต่ หาดใหญ่

“แล้วต้นมะหาดมันหน้าตาอย่างไร” อันชักต่อ แต่บอกว่า
ต้นมะหาดเป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ มีผลคล้ายมะปราง รสเปรี้ยว ๆ
หวาน ๆ

ช่วงนี้อันเริ่มเฟลิดเฟลิดกับภูมิประเทศสองข้างทาง เพราะ
แม้จะเป็นช่วงหน้าร้อนแต่ทุกอย่างก็เขียวชอุ่มดี ผิดกับป่าแถบ
ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นครั้งแรกที่แอ้วกับอันได้

มีโอกาสดูเห็นต้นยางพารา แถบนี้ประชาชนส่วนใหญ่เพาะปลูกยางพารา สลับกับสวนผลไม้ อันจึงได้เห็นต้นเงาะ ต้นมังคุด ที่ไม่มีลูก แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีโอกาสได้เห็นเลย

“ทำไมรถไฟแล่นช้าจัง” อันบ่น ยกนาฬิกาขึ้นดูเป็นหน้าที่ร้อยตั้งแต่เช้า

แต่้วยิ้มละมัย ยั่วอันว่า

“รถไฟมันก็แล่นตามปรกติ ใจคนต่างหากที่ร้อน”

“เดี๋ยวก็ถึงน่า อัน นั่งกินข้าว กับแฉ้วไปพลาง ๆ ก่อน” แฉ้วปลอบใจ

พ่อก็รู้ว่าอันเป็นโรคไม่ค่อยจะอดทน อันก็เลยฆ่าเวลาด้วยการเดินไปเดินมาระหว่างโบกี้รถไฟ แต่ก็ไม่มีอะไรน่าสนใจเอาเสียเลย

พอรถไฟจอดเทียบสถานียะลา อันก็อยากจะร้องไชโยให้อี้ออกมาดัง ๆ แต่้วยาแฉ้วกับอันลากกระเป๋าดูไปบ้านญาติซึ่งเป็นตึกแถวอยู่ไม่ห่างจากสถานีรถไฟมากนัก เพื่อล้างหน้าล้างตา เข้าห้องน้ำ และเตรียมเดินทางต่อโดยรถแท็กซี่

ตอนที่ขึ้นรถแท็กซี่ โซเฟอร์ขับวนรอบตัวเมืองยะลา อันถึงได้เห็นว่าผังเมืองยะลาจัดทำไว้อย่างดี โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นย่านธุรกิจการค้า ส่วนหนึ่งเป็นย่านสถานที่ราชการ และที่พักอาศัย

ในเขตเทศบาล ถนนหนทางสะอาดสะอ้าน โดยเฉพาะถนนใหญ่ที่ทอดสู่ตัวเมืองร่มรื่นด้วยต้นไม้และดอกไม้ อันได้แก่ ดอกเฟื่องฟ้าหลากสี อันเห็นแล้วชอบใจเทศบาลเมืองยะลาจัง ที่ทำให้บ้านเมืองเขียวชอุ่มน่าอยู่อาศัย พอเอ่ยปากชม แต่วกักรับรับทันที

ถนนซึ่งมีต้นไม้ขึ้นปกคลุมร่มรื่น ในจังหวัดยะลา

“เธอต้องรู้ไว้นะ ยายอัน ว่าเทศบาลเมืองยะลาได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานเทศบาลมาหลายสมัยแล้ว”

อันก็เลยได้ความรู้ใหม่มาอีกอย่างหนึ่ง พ่อคอยนับไปก็แล้วกันนะคะว่า กว่าอันจะกลับความรู้อันได้รับมีกี่กระบุงตะกร้า

รถแท็กซี่คันที่เรา นั่งนั้นเป็นรถเบนซ์เซียวนะคะพอ ไม่ใช่รถญี่ปุ่นจะพังมีพังแหล่เหมือนกับแท็กซี่ที่กรุงเทพฯ สิ่งแรกที่สะดุดตาอันก็คือ ถุงพลาสติกที่แขวนไว้ด้านหน้าข้างเคียงคนขับ สายตาอันเป็นปริศนาพอที่แฉั่วจะเข้าใจ จึงรีบชิงอธิบายเสียก่อน

“เอาไว้ใส่อาเจียนจะ เดียวก็รู้เองหรือกว่าทำไมต้องอาเจียน”

ถนนจากยะลาไปเบตงตัดผ่านเทือกเขาเป็นส่วนใหญ่ คดเคี้ยววกวนไปมา จนแฉั่วร้องอุทธรณ์ว่าเวียนหัว อันเกรงว่าถุงพลาสติกที่แขวนไว้จะได้ใช้ประโยชน์ อันเลยมึบความหาลูกกวาดในกระเป๋าใส่ปากแฉั่ว พร้อมกับออกคำสั่งให้นอนหลับตา ห้ามชมทิวทัศน์สองข้างทางเด็ดขาด

แฉั่วที่น่าสงสาร ทิวทัศน์สองข้างทางจากยะลา-เบตง งดงามน่าชมยิ่งนัก อันนั่งดูด้วยความตื่นตาตื่นใจ ส่วนแฉั่วทำหน้าที่เป็นเพราะผ่านจนนับครั้งไม่ถ้วนแล้ว

เราถึงบ้านของแฉั่วที่เบตงเกือบห้าโมงเย็น คุณแม่แฉั่วเดาว่าพวกเรคงเพลียและหิวจึงจัดโต๊ะอาหารรอทำอยู่ ซึ่งก็จริงจะอันกินข้าวมีอนั้นจนพุงกาง คุณแม่ทำกับข้าวอร่อยมาก กินเสร็จแล้วเราพากันเดินเล่นย่อยอาหารไปตามถนนในเมือง

เบตงตั้งอยู่บนเขา พื้นถนนจึงไม่ราบเรียบเสมอกัน เป็นเนินขึ้นลงตลอด ประชาชนที่อันสังเกตเห็นตามถนนมักจะเป็นชาวมุสลิมหรือไม่ก็ชาวจีน แต่ที่อันชอบที่สุดที่เบตงก็คืออากาศจะอากาศที่นี้เย็นสบายดีเหลือเกิน เหมือนต้นฤดูหนาวที่กรุงเทพฯ

ทั้งที่เป็นเดือนเมษายน พอพลบค่ำเราก็เดินเล่นกันไม่ไหวแล้วจะต้องรีบกลับเข้าบ้าน ดีไม่ดีจะไม่สบายเอา

คืนนั้นคุณพ่อของแตัวซึ่งเป็นหัวหน้าคณะเรียกพวกเราประชุมปรึกษากันเรื่องแผนเดินทาง คุณพ่อคิดว่าทางที่สะดวกที่สุดสำหรับเราก็คือ เชารถรับจ้างป้ายดำคันหนึ่งของคนที่คุ้นเคยกัน ชื่อ 'อัส' แล้วขับไปเรื่อย ๆ อยากรแะพักที่ไหนก็แะ ถ้าได้เช่นนี้จะทำให้เรารู้จักภูมิประเทศของมาเลเซีดียิ่งกว่าการเดินทางโดยรถโดยสารหรือรถไฟ เราเห็นด้วยกับความคิดคุณพ่อในข้อนี้

จากนั้นเราก็ปรึกษากันว่าจุดหมายแรกของการเดินทางควรเป็นเกาะหมากหรือปีนัง จากนั้นเราจะไปกัวลาลัมเปอร์และพักคืนหนึ่ง แล้วต่อไปสิงคโปร์ เราจะใช้เวลาที่สิงคโปร์ ๒ วัน แล้วกลับเข้ามาเลเซีทางชายฝั่งทะเลตอนใต้ ผ่านเมืองมะลักกาขึ้นสู่คาเมรอนไฮแลนด์ ซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในมาเลเซี แล้วจึงจะกลับมาเบตง

อันวาดผังการเดินทางได้คร่าว ๆ ดังนี้คะ

จุดหมายฉบับแรกของอันคงมีข้อความแค่นี้ ฝากกราบแม่และส่งความคิดถึงมายังพี่อามด้วยคะ อันจะเขียนมาใหม่เมื่อถึงปีนังแล้วนะคะ

ตัวรักและเคารพยิ่ง

อัน

๒ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

ในที่สุดพวกเรา ก็ได้เช่ารถรับจ้างป้ายดำ เป็นรถเบนซ์สีครีม คนขับชื่อ 'อาสี' อายุประมาณสามสิบกว่าปี แต่เริ่มลงพุงแล้ว สะดะ ทำทางอารมณ์ดี ใจเย็นพอที่เราจะวางชีวิตเราไว้ในอ้อมมือ แก่ได้ เวลาแกขับแกก็ฟังเพลงไปด้วย ทำให้การเดินทางของเราไม่แห้งแล้งจนเกินไป

เนื่องจากประเทศไทยเป็นสมาชิกของสมาคมอาเซียน ดังนั้น วิชาสำหรับพวกเราที่จะเข้ามาเลเซียหรือสิงคโปร์จึงไม่จำเป็น ถ้าอยู่ไม่เกิน ๑๔ วัน เราออกจากด่านเบตงผ่านเข้าด่านมาเลย์ที่โกระห์ ตรงชายแดนเราเห็นแผ่นป้ายขนาดใหญ่สะดุดตา เขียนข้อความ ตักเตือนชาวต่างชาติที่จะเข้าไปมาเลเซียให้รู้ ว่า การลักลอบนำ อาวุธปืนเข้ามาเลเซียมีโทษร้ายแรงถึงประหารชีวิต ดังที่มีข่าวปรากฏ เรื่อง ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์

เราไม่มีปัญหายุ่งยากอะไรที่ด่าน เพราะเรามีหนังสือเดินทาง เรียบร้อย อีกทั้งคุณพ่อแตัวเป็นที่คุ้นเคยของข้าราชการแถวชายแดน เป็นอย่างดี ถ้าไม่เช่นนั้นอันอดนี้กวาดภาพไม่ได้ว่าคงยุ่งยากอยู่บ้าง เหมือนกัน เด็กสาวหน้าตาดี ๆ สามคนกับชายวัยกลางคน มั่นหน้า สงสัยว่าพวกเราสามคนจะถูกหลอกลวงไปขาย ยิ่งตอนนี้กิตติศัพท์ หญิงไทยระบือลือลั่นอยู่ด้วย

แพขนานยนต์ที่กำลังแล่นออกจากเกาะปีนัง

ถนนจากชายแดนไทยไปถึงปัตเตอร์เวอร์ธตัดผ่านเขาอีกแห่งละ
 ค่ะ แม้ว่าจะเป็นถนนค่อนข้างแคบขนาดรถสวนกันพอดี แต่ก็
 ราบเรียบ แสดงว่าได้รับการสร้างและดูแลอย่างดี เราใช้เวลาสอง
 ชั่วโมงกว่า ๆ ก็ถึงปัตเตอร์เวอร์ธ ซึ่งเป็นเมืองสำคัญสุดท้ายบน
 แผ่นดินใหญ่ก่อนที่จะข้ามไปเกาะปีนัง

มีขบวนรถรอข้ามฟากที่ทำแพขนานยนต์มากพอควร แต่
 แอ่ว และอั้น ทนนิ่งในรถไม่ได้ต้องเปิดประตูออกไปยืนชมวิวที่
 จาดฟ้าชั้นบนของแพขนานยนต์ มีคนทำแบบเราเยอะเลยล่ะ

เมื่อมองจากแพขนานยนต์ จะเห็นหอนาฬิกาสัญลักษณ์เมืองปีนังแต่ไกล เราใช้เวลาเล่นเรือไม่กี่นาทีเพราะช่องแคบปีนังมีความกว้างแค่ ๒ ไมล์ เท่านั้น

โรงแรมที่พักในปีนังหาได้ไม่ยาก คุณพ่อเลือกโรงแรมของชาวจีนที่เล็ก ๆ ไม่พลุกพล่านแต่สะอาดเรียบร้อยให้เราพัก คุณพ่อบอกว่าเวลามาปีนังที่ไรก็พักที่นี่ทุกที แด่ว แอ้ว อัน พักห้องเดียวกัน คุณพ่อพักกับอาสี เราใช้วิธีแบ่งห้องพักดังนี้ตลอดการเดินทางค่ะ

เกาะปีนังเป็นหนึ่งในบรรดาเมืองอาณานิคมสามแห่งแรกของอังกฤษในแหลมมลายาที่เรียกกันว่า 'สเตรท เซทเทิลเมนต์' (Straits Settlements) สองเมืองที่เหลือ ถึงพ่อไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์ ก็คงเดาออกนะคะว่าได้แก่สิงคโปร์และมะลัคกา ซึ่งพวกเราตั้งใจจะแวะชมทั้งสามเมือง

เกาะปีนังมีพื้นที่ ๓๔๘ ตารางไมล์ เมืองหลวงชื่อ 'จอร์จทาวน์' (George Town) คุณพ่อเล่าให้ฟังว่าคนไทยโบราณเคยเรียกเกาะนี้ว่า 'เกาะหมาก' บังเอิญเหลือเกินที่โปรตุเกสซึ่งเดินทางมาแถบนี้ในศตวรรษที่ ๑๖ ก็เรียกเกาะนี้ว่า 'ปูโล ปินานม' (Pulo Pinanom) ซึ่งแปลได้ความว่า 'เกาะแห่งต้นหมาก' ปัจจุบันอันยังมองไม่เห็นต้นหมากบนเกาะนี้แม้แต่ต้นเดียวค่ะ

ครั้งหนึ่งเกาะแห่งนี้เคยอยู่ในอำนาจปกครองของไทย โดยผ่านทางสุลต่านไทรบุรี แต่ต่อมาสุลต่านไทรบุรีหรือพระยาไทรบุรี

ได้ยกเกาะหมากให้เป็นเขตเช่าของอังกฤษตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และเมื่อไทยตกลงมอบไทรบุรี กลันตัน ตรัง กานู ปะลิส ให้กับ อังกฤษเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิทธิสภาพนอกอาณาเขตในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกาะปีนังหรือเกาะหมาก ก็ตกเป็นของอังกฤษโดยนิตินัยนับแต่นั้นมาค่ะ

วัดเขาสูง

บ่ายวันแรกที่ปีนัง คุณพ่อพาพวกเราไปกินข้าวมันที่แสน
อร่อย อันจำชื่อร้านไม่ได้ แต่รู้สึกว่าคุณค่าในร้านนั้นส่วนใหญ่เป็น
คนไทย จากนั้นอาสีก็นำรถวนรอบเกาะ แวะดูสวนพฤกษชาติ
(Botanical Garden) ของเมืองปีนัง สวนนี้ห่างจากเมืองออกไป
ประมาณ ๘ กิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างหุบเขา สนาหมญาได้รับการ
ดูแลอย่างดี มีทั้งไม้ดอกและไม้ต้นขึ้นสลับกันสวยงาม ไม้พันธุ์
เหล่านี้เก็บรวบรวมมาจากทุก ๆ ภาคของมาเลเซียค่ะ สิ่งแปลก
พิเศษในสวนนี้ก็คือ มีเจ้าจิ้งจอกอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก มากกว่าที่
ศาลพระกาฬเมืองลพบุรีเสียอีก อันชื่อถั่วลิสงมาถុងหนึ่ง เลยแจก
จ่ายให้เจ้าลิงพวกนี้กิน มันก็แสนเชื่องไต่ลงจากต้นไม้มาเอาถั่ว
จากมืออันเองเลยนะค่ะ

จากนั้นเราก็ก้าวไปตำบลด อาเย่ อิตัม (Ayer Itam) เพื่อเยี่ยม
ชมวัดเขาเต่า หรือที่เรียกว่า ‘เก็ก ลก ซิ’ (Kek Lok Si) วัดนี้สร้าง
ราวปี พ.ศ. ๒๔๓๓ บนเขาในเนื้อที่ประมาณ ๗๔ ไร่ เราจอดรถไว้
ที่เชิงเขา จากนั้นก็ปีนบันไดขึ้นเขาซึ่งอันลึมนับไปว่ามีกี่ชั้น ข้าง
บนเขาในบริเวณวัดมีทั้งบ่อปลา บ่อเต่า และรูปปั้นเทพเจ้าของจีน

“นั่นนะ คือ กษัตริย์บนสวรรค์ตามตำนานจีน มีหน้าที่ดูแล
ประตูทางเข้าสวรรค์ทั้งสี่ทิศ” คุณพ่อแฉ่วเล่าประกอบขณะที่
เราเดินผ่านรูปปั้น

แต่สิ่งที่สะดุดตาที่สุดในวัดก็คือองค์เจดีย์ซึ่งมีด้วยกันเจ็ดชั้น
สูงประมาณ ๓๐.๕ เมตร ศิลปะการก่อสร้างเป็นแบบผสมระหว่าง

พม่า ไทย และจีน ภายในองค์เจดีย์เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปประมาณ ๑๐,๐๐๐ องค์ พระพุทธรูปเหล่านี้เก็บรวบรวมมาจากหลายประเทศค่ะ ดูเหมือนจากประเทศไทยก็จะมีอยู่หลายองค์

ตอนขากลับพวกเราเหนื่อยจนลึนห้อย ต้องแวะดื่มน้ำข้างทาง พอมีริ้วแรงคึกมากก็เลยเดินชมสินค้าที่ตลาดเชิงเขา ซึ่งรวบรวมสินค้าประเภทของที่ระลึกไว้ขายชาวต่างชาติ ร้านค้าเป็นเพิงเล็ก ๆ ตั้งลดหลั่นไปตามขั้นบันไดขึ้นสู่วัดเขาเต่า สินค้าที่น่าสนใจส่วนใหญ่เป็นสินค้าจากจีนแดงค่ะ เวลาซื้อของเราต้องมีการต่อรองราคาเหมือนตลาดเมืองไทยไม่มีผิด อันซื้อปลอกหมอนอิงจากจีนแดง ผากแม่ครัวโหล แล้วก็ซื้อไฟเล็ก ๆ สำหรับหนึ่ง

เรื่องราคาไฟเป็นสิ่งที่ทำให้ฉันโกรธมาก คือว่า ราคาไฟสำหรับนั้นตั้งไว้ประมาณ ๒ เหรียญมาเลย์ อันสุดส่าห์ต่อจนได้ราคา ๑ เหรียญ ๘๐ เซนต์ อันก็เดินยิ้มกริ่มมาไม้ผลงานให้แค้นและแฉิวฟิง ที่ไหนได้ปรากฏว่าคุณพ่อเก่งที่สุด ซื้อได้ในราคาแค่เหรียญห้าสิบเซ็นต์ อันก็เลยกลายเป็น 'ดื้อเซียม' หรือ 'หมูสยาม' ให้พ่อค้าปิ้งหั่วเราะเาะอีกรายหนึ่ง

เช้าวันรุ่งขึ้นเราขับรถไปจอดที่เชิงเขา แล้วขึ้นรถรางไฟฟ้าสู่ปีนังฮิลล์

รถรางไฟฟ้าสู่ปีนังฮิลล์

บนยอดปิ่นังฮิลล์ เป็นสวนสาธารณะที่สวยงามแบบสวนอังกฤษ คือจะมีทั้งการปลูกต้นไม้ใหญ่ ๆ สลับกับไม้ดอก และปล่อยให้มันเติบโตตามธรรมชาติ ซึ่งต่างจากสวนฝรั่งเศสหรือสวนญี่ปุ่นที่สวยงามด้วยฝีมือตกแต่งของมนุษย์มากกว่าธรรมชาติ จากยอดปิ่นังฮิลล์ เราสามารถมองเห็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และวิวเมืองจอร์จ ทาวน์ เกือบทั้งหมด

เราได้มัคคุเทศก์ตัวน้อยเป็นเด็กชายอายุประมาณ ๑๒ ขวบ เชื้อสายอินเดียน แก้วเข้ามาต้อนรับเราแล้วพาเราเดินชมบริเวณรอบ ๆ สวนสาธารณะ ภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ทำให้พวกเราเขินไม่ค่อยอยากจะต่อปากต่อคำเท่าไร

พ่อคงจะพอทราบว่าแม้ว่ารัฐบาลมาเลเซียจะประกาศให้ภาษามาลาเซีย (Bahasa Malaysia) เป็นภาษาประจำชาติก็ตาม แต่ภาษาอังกฤษก็ยังเป็นภาษาทางราชการอยู่ และนิยมใช้กว้างขวางมากที่สุด เด็ด ๆ ในมาเลเซียจึงจำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษนอกเหนือจากภาษาจีนหรือมาเลย์

แต่ัวเป็นดากล้องประจำการเดินทางครั้งนี้ และเก็บได้ภาพงาม ๆ หลายภาพ ซึ่งอันจะส่งให้พ่อแม่ชมในภายหลังนะคะ

หลังจากเดินชมธรรมชาติจนเหนื่อยแล้ว เราก็แวะดื่มชาที่ภัตตาคารในโรงแรมบนปิ่นังฮิลล์ จากนั้นก็กลับลงมาจ่ายของในเมือง แต่ัวเขามีร้านที่เขาเป็นลูกค้าประจำร้านหนึ่ง เพราะร้านนี้ขายของราคาถูก อัยยาศัยเจ้าของร้านก็ดี แต่ัวมาปิ่นังที่ไรก็แวะร้านนี้ทุกที

ปีนังเป็นเมืองท่าปลอดภาษี (Free Port) คนไทยจึงมักชอบออกมาขายของที่นี้ แต่เดิวนี้อันว่าไม่ต้องลำบากมาถึงปีนังหรือก๊ะพ่อ แค่ว่าหาใหญ่ก็พอลมติดไปแล้ว สารพัดจะเอาอะไรละตั้งแต่เครื่องไฟฟ้าไปจนถึงรองเท้าแตะ

ความเป็นเมืองท่าปลอดภาษีของปีนังนั้น มีหลักฐานว่าเกิดจากความคิดของฟรานซิส ไลท์ (Francis Light) คือ ตอนที่แกทำสัญญาเช่าเกาะปีนังจากสุลต่านไทรบุรีในปี พ.ศ. ๒๓๒๙ นั้น เกาะปีนังมีคนอาศัยอยู่ไม่กี่คน ฟรานซิส ไลท์ ต้องการบุกเบิกปีนังให้เป็นเมืองท่าสำคัญของการค้าขายระหว่างโลกตะวันตก (ยุโรป) กับโลกตะวันออก (จีน ญี่ปุ่น) แข่งกับเมืองมะล็กกาของดัชต์ ฟรานซิส ไลท์ จึงมีนโยบายชักชวนผู้คนให้อพยพมาอยู่ที่ปีนัง โดยไม่เรียกเก็บภาษีหรืออากรใด ๆ จากสินค้าหรือเรือที่แวะเทียบท่าที่ปีนัง นโยบายนี้ได้ผลมากทีเดียวก๊ะพ่อ พ่อค้าอินเดียและพ่อค้าจีนพากันหลั่งไหลมาค้าขายที่ปีนัง ตามติดด้วยชาวยุโรป ยูเรเชียน อาหรับ และชาว ใจของฟรานซิส ไลท์เองนั้น ชอบชาวจีนมากที่สุด เพราะแกรู้ว่าปีนังต้องการคนที่ขยันขันแข็งและชอบเสี่ยงโชค แกเขียนจดหมายไว้ฉบับหนึ่งส่งไปที่กัลกัตตามีใจความว่า ถ้าดัชต์ไม่ทำนุบำรุงชาวจีนในมะล็กกาให้ดี ชาวจีนเหล่านั้นอาจจะอพยพมาอยู่ปีนังจนหมด

อันขอปรบมือให้กับฟรานซิส ไลท์ ดัง ๆ เลยก๊ะ เพราะปัจจุบันนี้เมืองปีนังก็คือ 'เมืองคนจีน' โดยแท้จริง

ตกเย็นคุณพ่อพาไปเดินเล่นที่ชายหาดเมืองปีนัง ในความเห็นของอัน ก็ยังงั้น ๆ แหละค่ะ เพราะชายหาดเมืองไทยที่สวยงามกว่าที่ปีนังมีมากมาย

คำนี้เราไม่มีกิจกรรมพิเศษอะไรทำ เราตกลงใจแบ่งเป็นสองกลุ่ม คุณพ่อกับอัสไปทางหนึ่งพวกผู้หญิงไปอีกทางหนึ่ง เราเดินเล่นชมตลาดเมืองปีนังยามค่ำคืน อันสังเกตเห็นตามแผงขายหนังสือมีนิตยสาร วารสาร ของเมืองไทยหลายฉบับวางอยู่ แสดงว่ามีคนไทยอาศัยอยู่ในปีนังมากพอสมควร

เราเดินจนปวดขาจึงตัดสินใจเรียกรถสามล้อ อันอุตส่าห์บอกชื่อโรงแรมและถามราคาเป็นภาษาอังกฤษ คนถีบสามล้อกลับมามองหน้ายิ้ม ๆ แล้วตอบเป็นภาษาไทยชัดเจนว่า

“สองเหรียญครับ”

พุทโธเอ๊ย พุดไทยได้ก็ไม่บอกเสียแต่แรก ปล่อยให้พุดพิดพอไฟอยู่ได้ อันคิดอีกทีดีไม่ดีพี่แกอาจจะเป็นคนไทยออกไปทำมาหากินที่ปีนังกระมัง

สามล้อที่ปีนังมีลักษณะประหลาด ที่นั่งของคนโดยสารอยู่ด้านหน้า อันนั่งแล้วรู้สึกหวาดเสียวเป็นกำลัง ยิ่งเวลาเลี้ยวด้วยแล้วกลัวรถที่สวนมาจะพุ่งเข้าชนเป็นที่สุด

ผลสุดท้ายเราก็กลับมาถึงโรงแรมโดยสวัสดิภาพและก่อนคุณพ่อด้วย

สามล้อในเมืองป็นัง

พรุ่งนี้เราจะออกเดินทางไป เค.แอล. หรือกรุงกัวลาลัมเปอร์ นครหลวงของมาเลเซีย ที่นั่นแอ้วมีเพื่อนคนหนึ่งเป็นชาวมาเลย์เชื้อสายอินเดีย นชื่อ เจยานาธาน (Jeyanathan) ความจริงอันก็รู้จักเขาเหมือนกันแต่ไม่สนิทเท่าแอ้ว เรารู้จักกันตั้งแต่งานเอเชียนเกมส์ครั้งที่แล้ว เมื่อแอ้วและอันไปทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐบาลไทย

เจยานาธานทำงานที่สถานีวิทย์แห่งชาติมาเลเซียค่ะ เขาเคย

บอกเราว่าถ้าเรามีโอกาสมาเลเซียให้แวะหาเขาด้วย เราก็เลยทำตามความปรารถนาของเขา

ขณะที่อึ้งนึ่งเขียนจดหมายฉบับนี้ถึงพ่อ แอ้วก็กำลังต่อโทรศัพท์ทางไกลไปที่บ้านเจยานาธานที่กัวลาลัมเปอร์ เสียงแอ้วพูดฟัดพ่อไฟดั่งลั่นสลับด้วยเสียงหัวเราะเอิ๊กอ้อกันอย่างสนุกสนานใจแต่ว่ากับอึ้งสบตากันแล้วยิ้ม ๆ เรากำลังคาดการณ์ราคาโทรศัพท์ที่ต้องจ่ายในวันรุ่งขึ้นนะค่ะ

ราตรีสวัสดิ์ค่ะพ่อ ฝากกราบแม่และบอกพี่อามด้วยว่าของที่ฝากอึ้งซื้อนั้นได้แล้ว อึ้งเพิ่งรู้ว่าพี่ชายอึ้งเป็นคนมีรสนิยมราคาแพงจริง ๆ พ่ออยากรู้ว่าพี่อามฝากอึ้งซื้ออะไรก็กรุณาได้ถามกันเอาเองเถิดค่ะ

กรุงกัวลาลัมเปอร์

๓ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

เราออกเดินทางจากเกาะปีนังแต่เช้าตรู่ แอ้วแทบล้มหงาย
หลังเมื่อเห็นบิลล์โทรศัพท์ทางไกล คิดแล้วเป็นเงินไทยประมาณ
๑๒๐ บาท

อันลืมบอกพ่อไปว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเดินทางครั้งนี้
ราบรื่น ก็คือคุณพ่อกับอาสีรู้ภาษาจีนฮกเกี้ยน ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น
ของคนจีนแถบนี้ เราจึงไม่เคยเจอปัญหาประเภทสั่ง ‘บะหมี่น้ำ’
แล้วได้ ‘ลาตหน้าเส้นใหญ่’ นับว่าเป็นความโชคดีอย่างเอกอุของเรา

ระยะเดินทางจากปีนังถึงกัวลาลัมเปอร์ค่อนข้างไกลประมาณ
๕-๖ ชั่วโมง อาสีขับรถไปเรื่อย ๆ ไม่เร่งร้อน เราจึงมีโอกาสดู
ทิวทัศน์สองข้างทางเต็มที่

ทางหลวงสายนี้ตัดผ่านไร่ยางพาราเป็นส่วนใหญ่ ต้นยางพารา
ในมาเลเซียได้รับการดูแลอย่างดี สังเกตดูได้จากแปลงต้นยาง ซึ่ง
กะระยะห่างกันไว้อย่างมีระเบียบ มองไปแล้วเหมือนทางเดินซึ่ง
มีขั้วประคูดังรอรออยู่ตรงปลาย มีการปลูกต้นยางอ่อนสลับกับยาง
ที่จวนหมดอายุเป็นช่วง ๆ บนผิวดินไม่มีต้นหญ้าขึ้นรก แต่จะ
มีกอเฟิร์นขึ้นคลุมทำให้ดูสวยงาม ร่มรื่น และแสดงลักษณะของ
ป่าดงดิบได้ชัดเจนมากขึ้น ต้นยางเหล่านี้ดูมีมากมายสดลูกหูกตา

สมกับที่รู้ว่าเศษสองส่วนสามของพื้นดินเพาะปลูกในมาเลเซียจะเป็นสวนยางพารา

“ยางพาราในมาเลเซียได้รับการฟื้นฟูสนับสนุนอย่างมากในยุคอาณานิคม อังกฤษเห็นความสำคัญของพืชชนิดนี้ ประกอบกับเจ้าของสวนยางพาราส่วนมากจะเป็นคนอังกฤษหรือไม่ก็ชาวจีน ถ้าเป็นคนมาเลย์ ก็จะเป็นคนมาเลย์ชั้นสูง ฉะนั้นนายทุนพวกนี้จึงพร้อมที่จะรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับปรุงการทำสวนยางพาราของพวกเขา” คุณพ่ออธิบายและเสริมว่า

“รู้ไหม ที่มาเลเซียมีสถาบันวิจัยยาง (Rubber Research Institute) ที่มีชื่อเสียงมาก สถาบันวิจัยแห่งนี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเรื่องยางพาราของมาเลเซียและของโลก ที่ว่าของโลกก็เพราะมาเลเซียเป็นประเทศที่ส่งยางธรรมชาติออกมากที่สุดในโลกนั่นเอง มีผู้มาศึกษาดูงานที่สถาบันนี้จากทั่วโลก รวมทั้งไทยด้วย”

สวนยางพาราจะมีมากในบริเวณ รัฐปะลิส รัฐเคดาห์ หรือ ไทรบุรี เลยสองรัฐนี้ไปแล้วสวนยางพาราจะเปลี่ยนเป็นสวนปาล์ม น้ำมัน ซึ่งก็แลสดูกहुลูกตาเช่นกัน กล่าวคือ เขาปลูกปาล์มน้ำมันบนเขาที่ละหลาย ๆ ลูกเลยละค่ะ

นาน ๆ ก็จะได้เห็นเหมือนแรดื่บูกสลับฉากเสียที แต่ยิ่งใกล้ก็ยิ่งลึบเปอร์เท่าไร จำนวนเหมือนแรดื่บูกก็จะปรากฏให้เห็นถี่ขึ้น ถึงคนที่ไม่รู้สภาพเศรษฐกิจมาเลเซียมาก่อน ก็พอจะนึกออก

ว่าเศรษฐกิจมาเลเซียขึ้นอยู่กับเกษตรกรรมเป็นอันดับหนึ่ง และพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ส่วนอุตสาหกรรมเหมืองแร่ดีบุกก็มีความสำคัญมีใช้น้อย

เหมืองแร่ดีบุกซึ่งเห็นอยู่ทั่วไปในมาเลเซีย

อย่างไรก็ดี ชาวไร่ชาวนามาเลเซียก็ประสบปัญหา พวกเขาเป็นผู้ใช้แรงงานก็จริง แต่ผลประโยชน์ที่ได้รับไม่ว่าจะจากยางพาราหรือดีบุกก็ตามมักจะตกอยู่ในมือของชาวต่างชาติ อันได้แก่ อังกฤษ และคนจีน นำสงสารจึงนะคะ นี่เองคือมูลเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของความแตกร้าวระหว่างคนมาเลย์พื้นเมืองกับคนมาเลย์เชื้อสายจีน

เอ๊ะ อันว่าจะไม่เขียนเรื่องหนัก ๆ ทำไม่ถึงเฉไฉไปถึงโน่นได้ก็ไม่รู้ ขอกลับมาเรื่องสนุก ๆ ดีกว่านะคะ

อันเคยเอ่ยในจดหมายฉบับที่แล้วถึงภาษามาเลเซียที่เรียกว่า บาฮาซา พ่อคงจำได้นะคะ เดิมทีชาวมลายูพื้นเมืองมีเพียงภาษาพูด ไม่มีตัวอักษรของตนเอง สมัยโบราณเขาัดดแปลงใช้ตัวอักษร

อาหารสำหรับเขียนในภาษามาลเลย์ สมัยที่เป็นอาณานิคมอังกฤษ ๆ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการและใช้ตัวอักษรโรมันแทนตัวอักษรอาหารบ พอได้เอกราชรัฐบาลมาเลเซียจึงกำหนดให้ภาษามาลเลย์เป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติ เพื่อให้พลเมืองในมาเลเซีย ซึ่งมีเชื้อชาติและพูดภาษาต่าง ๆ กันเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ภาษาประจำชาตินี้ออกเสียงเป็นภาษามาลเลย์ แต่ใช้ตัวอักษรโรมันเขียนแทนตัวอักษรอาหารบ ที่เรียกว่า ยาวิ อันเรียนมาได้คำหนึ่งระหว่างทางคือ 'อ้าวส' (Awas) อันเดว่าหมายถึง 'ระวังอันตราย' เพราะป้ายคำนี้จะเห็นอยู่ตรงทางโค้งทุกแห่ง ซึ่งปรากฏว่าอันเดถูก เก่งไหมคะพ่อ

อ้อ..ยังมีอีกคำหนึ่งที่อันเดความหมายเอาเอง เพราะเห็นมันบ่อย ๆ คือคำว่า ซาลามัต ดาตัง (Selamat Datang) รู้สึกคำนี้ในอินโดนีเซียก็ใช้เช่นเดียวกัน ซาลามัต ดาตัง แปลว่า 'ยินดีต้อนรับ' ค่ะ

เราแวะทานข้าวกลางวันกันที่ร้านอาหารจีนในชนบทแห่งหนึ่ง จากนั้นเราก็ขับรถมาเรื่อย ๆ ผ่านสวนยางพาราบ้าง สวนปาล์มน้ำมันบ้าง และเหมืองแร่ดีบุกบ้าง ดังที่บรรยายมาแล้วค่ะ

ตกบ่าย ๆ เราหิวน้ำกัน จึงแวะข้างทางหาอะไรดื่ม อันเห็นเด็กชายอายุราวสิบสองปีเข็นรถขายผลไม้อยู่ใกล้ ๆ ก็เร่เข้าไปดูแล้วแนะนำให้ซื้อสับปะรด สับปะรดที่นี้หัวเล็ก ๆ รสหวานกรอบเหมือนกับสับปะรดพื้นเมืองดั้งเดิมของไทยเรา ซึ่งเคยมีปลูกแถว

ปักษ์ใต้ และขณะนี้เหลืออยู่ที่จังหวัดเชียงราย รับประทานแล้ว
อร่อยดี เป็นความแปลกอีกอย่างหนึ่งที่เพิ่งรู้จัก

“เธอไม่เรียนหนังสือรึจ๊ะ” อันซึกเด็กชายผลไม้

“เรียนสิครับ ผมเรียนตอนเช้า ตอนบ่ายออกมาขายของ”
เด็กชายผู้นั้นตอบอย่างคล่องแคล่ว อันอดรู้สึกทึ่งไม่ได้

“คุณล่ะครับ จะไปไหนกัน แล้วก็มาจากไหน”

เออละชี ตอนนี้อันถูกชักมั้งแล้ว

“เรามาจากกรุงเทพฯ จ๊ะ จะไป เค.แอล. แล้วก็เลยไป
สิงคโปร์”

“บางกอก” เด็กชายอุทาน ดวงตาวาววับ “วันหนึ่งผมคงมี
โอกาสไปบางกอกบ้าง ใคร ๆ ก็ว่าบางกอกสวยงาม”

อันกลืนน้ำลาย...หนูจ๋า บางกอกยามน้ำท่วม รถติดเป็น
ชั่วโมง ๆ นะ ไม่สวยงามเลยนะจ๊ะ...เปล้าหรือก๊ะะ พ่อ อันมิ
กล้าเอ่ยความในใจออกไป อย่างไร ๆ อันก็ซาตินิยมเหมือนกันนี่คะ

อันซึกใช้หนูน้อยชาวจีนผู้นี้ก็ได้ความว่า การศึกษาภาคบังคับ
ของที่นี่ใช้เวลา ๖ ปี ตัวเองเรียนชั้นมัธยมแล้ว รู้สึกแถมเป็นเด็ก
ที่รู้คิด ขยันขันแข็งกว่าตอนที่อันอายุเท่าแก่มากเชียวล่ะ

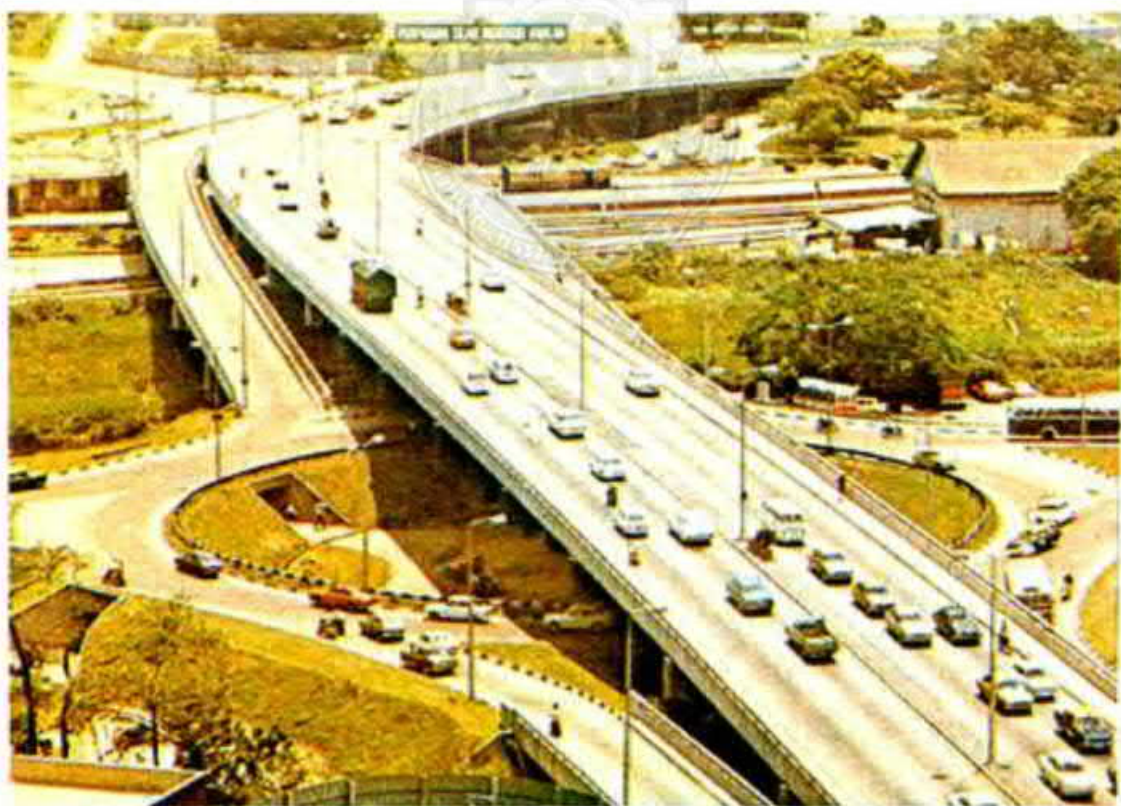
เราไปถึง เค.แอล. ตอนห้าโมงเย็น ทั้งนี้เพราะเราเล่นจอดตะ
เข้าห้องน้ำบ้าง ดื่มน้ำบ้าง ถ่ายรูปบ้าง ฯลฯ

หลังจากเข้าที่พักอาบน้ำอาบทำเรียบร้อยแล้ว แอ้วก็โทรฯ
ไปหาเจยานาธานที่ทำงาน เจยานาธานรีบมาหาเราที่โรงแรม
พาเราออกไปทานข้าวที่ภัตตาคารเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง มื้อนี้เราไม่ยอม

ให้เจยานาธานเป็นเจ้าภาพ เจยานาธานเลยขอต่อรองว่ามีกลางวัน
พรุ่งนี้ขอให้เขาและภรรยาเป็นเจ้าภาพแทนก็แล้วกัน

อิมหน้าสำราญแล้ว เจยานาธานก็นั่งรถไปกับเรา คอยบอก
เส้นทางให้อาสี

เมืองกัวลาลัมเปอร์เป็นเมืองที่วางผังไว้อย่างดี อันหมายความว่า มองอะไรมันเข้าท่าไปหมด เช่น ทางด่วนของเขาก็สร้าง
ได้สวยเป็นรูปเส้นโค้ง มีทางแยกขึ้นลง หลายจุดสะดวกแก่การจราจร
หรืออาจเป็นเพราะภูมิประเทศเป็นเนินเขากระม้าง จึงทำให้สิ่ง
ก่อสร้างต่าง ๆ ดูดี แปลกตาสำหรับคนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ราบ
มาตลอดชีวิตอย่างฉัน

ถนนที่ทันสมัยในกรุงกัวลาลัมเปอร์

ตึกที่แสดงสถาปัตยกรรมแบบมุสลิม ใน เค.แอล.

ยอดสุเหร่าหรือมัสยิดแลเห็นได้ประปราย บ่งให้เราเห็นว่าดินแดนนี้เป็นที่อยู่อาศัยของชาวมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ใกล้ค่ำเราได้ยินเสียงสวดดังกระหึ่มไปหมด มันถึงเวลาทำละหมาดของชาวมุสลิมนะคะ

ประชากรของมาเลเซียประกอบด้วย ชนพื้นเมืองดั้งเดิม คือ
พวกซาไก (ปัจจุบันเหลือน้อยแล้วค่ะ) ชาวมลายู ชาวจีน และ

สวนสาธารณะแห่งหนึ่งในกรุงกัวลาลัมเปอร์

ตึกรัฐสภา (Parliament House)

ชาวอินเดีย ชาวมลายีนับถือศาสนาอิสลาม ชาวจีนนับถือศาสนาพุทธ ชาวอินเดียไม่นับถือศาสนาฮินดูก็ศาสนาพุทธ เจยานาธานเป็นชาวมลายีเชื้อสายอินเดียที่นับถือพุทธค่ะ ฉะนั้นเราจึงไปกันได้ดีพอควร

ถ้าจะเทียบสถานที่ทำงานของเจยานาธาน ก็ต้องเทียบกับกรมประชาสัมพันธ์ของเรา เพราะสถานีวิทย์ของเจยานาธานทำ

หน้าที่เป็นกระบอกเสียงรัฐบาลมาเลเซียโดยแท้

“โชคดียิ่งที่ผมทำด้านข่าวกีฬาเท่านั้น” เจยานาธานบอก

เราค่อย ๆ ย่องดูการทำงานของผู้ร่วมงานของเจยานาธาน ส่วนใหญ่เป็นการเปิดเทปไม่มีรายการสดเลย ตีวิทยุกระจายเสียง ติดเครื่องปรับอากาศเย็นฉ่ำทั้งหลัง ตั้งอยู่ในสวน รายล้อมด้วย ต้นไม้ใหญ่ ร่มรื่น อันว่าสิ่งเหล่านี้ส่งผลสะท้อนไปถึงประสิทธิภาพในการทำงาน พ่อว่าอย่างนั้นไหมคะ

เจยานาธานทำหน้าที่เป็นเจ้าของบ้านที่ดีมาก แก่ไม่ยอมปล่อย เราตามล่าหัง กลับพาเราไปนั่งชม เค.แอล. ได้แสงจันทร์ที่สวนสาธารณะใกล้ ๆ รัฐสภา

คืนนั้นฟ้ากระจ่าง ไร้เมฆหมอกใด ๆ ประกอบกับเป็นคืนข้างขึ้น แสงจันทร์สีเงินทอดยาวทั่วตีกรัฐสภาสีขาว ทำให้คูโพลนตัดกับความมืดรอบข้าง เค้นเป็นสง่ายิ่งขึ้น บรรยากาศรอบ ๆ มีแต่ความเงียบสงบ ทำให้จิตใจเราพลอยเบิกบานผ่องแผ้วไปด้วย ซึ่งเราไม่มีวันจะได้พบในกรุงเทพฯ

กว่าจะกลับมาโรงแรมอีกครั้งก็เกือบสี่ทุ่ม อันเขียนจดหมายฉบับนี้เสร็จ ก็จะเข้านอนแล้วล่ะ เพราะพรุ่งนี้รายการเต็มเหยียด เราจะต้องตรงไปสิงคโปร์เลย ก็คงถึงที่นั่นตีหกหน่อย ได้แต่หวังว่าจะไม่มีปัญหาเรื่องโรงแรม เพราะเราไม่ได้จองล่วงหน้าไว้ก่อน ผากกราบแม่ด้วยนะคะ ราตรีสวัสดิ์ค่ะ

รักและเคารพยิ่ง

อัน

สิงคโปร์

๔ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

จดหมายฉบับนี้คงทำให้พ่อยุ่งยากในการอ่านไม่น้อย สาเหตุเพราะอันเหนื่อย้มามากมาก ตอนนี้ก็เกือบจะเที่ยงคืนแล้ว ทุกคนหลับสนิท ยกเว้นอันซึ่งกำลังเขียนจดหมายถึงพ่อทั้งที่ตาเปิดครึ่งปิดครึ่ง แต่อันก็ต้องกระเสือกกระสนเขียนให้จบ มิฉะนั้นแล้วพรุ่งนี้อันจะลืมอะไรต่อมิอะไรหมด เนื่องจากมีสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาในความทรงจำอีกมากมาย พ่อทนอ่านลายมือขยุกขยิกของอันเหนื่อยแล้วกันนะคะ

วันนี้เป็นวันที่เต็มไปด้วยเหตุการณ์จริง ๆ เริ่มแต่เช้าเจยานาธานมารับเราออกไปตระเวนกรุงกัวลาลัมเปอร์ เราขับรถเข้าไปในบริเวณมหาวิทยาลัยมลายา (University of Malaya) ซึ่งมีภูมิประเทศที่สวยงามมาก เพราะตั้งบนเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ มีหญ้าขึ้นปกคลุมเขียวชอุ่มตัดไว้ราบเรียบเสมอกัน เหมาะอย่างยิ่งในการเล่นกอล์ฟ (อันว่าเอง) แต่ต้นไม้ใหญ่ ๆ เขาก็ปลูกเหมือนกันนะคะ มันทำให้บรรยากาศร่มรื่น เงียบสงบ ดูเป็นธรรมชาติ สมกับเป็นแหล่งศึกษาเล่าเรียน

“เอ ดร. ชันรันด้อยู่หรือเปล่าก็ไม่รู้” แอว์ร่าฟังขึ้นมาเบา ๆ

ดร. ชันรันดร์เป็นอาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมลายา และเคยบรรยายพิเศษให้พวกเราฟังครั้งหนึ่งที่กรุงเทพฯ

เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในระยะอาณานิคม
ตอนนั้นฉันฟังภาษาอังกฤษยังไม่ค่อยกระดิกหูเท่าไร แต่ก็จำได้
ว่าพวกเราติดอกติดใจ ดร. ชันรันด์ กันมาก

“ลองแวะดูซิ เมื่อจะได้คารวะอาจารย์บ้าง” แด่วสนับสนุน
เจยานาธานเดินพาเราขึ้นไปที่ภาควิชาประวัติศาสตร์ บังเอิญ
เหลือเกินที่ ดร. ชันรันด์ อยู่พอดี เราก็เลยได้คุยได้ถามทุกข์สุข
กับอาจารย์ และอาจารย์ก็ได้ถามเราถึงเพื่อน ๆ ที่เมืองไทยพร้อม
ทั้งฝากความคิดถึงมายังท่านเหล่านั้นด้วย อาจารย์ถามว่าเราจะอยู่
กัวลาลัมเปอร์กี่วัน เราตอบว่าวันนี้เป็นวันสุดท้าย อาจารย์บ่น
เสียดายที่ไม่มีโอกาสพาเราเที่ยว เจยานาธานเลยรีบชิงตอบว่าไม่เป็นไร
เขาทำหน้าที่เป็นเจ้าของบ้านแทน ดร. ชันรันด์ได้

เราออกจากมหาวิทยาลัยมลายาแล้วก็มุ่งไปสู่ ‘อนุสาวรีย์
แห่งชาติ’ (National Monument) ซึ่งสร้างใหญ่โตสวยงามเป็น
อาณานิคมส่วนหนึ่งของสวนสาธารณะเลคการ์เดน มองจากข้าง
นอกจะเห็นเป็นอาคารรูปกลม เมื่อเข้าไปภายในแล้วจะพบว่าส่วน
กลางอาคารเขาขุดเป็นสระน้ำ มีรูปหล่อบรอนซ์ขนาดใหญ่เป็นรูป
ทหาร ๗ นาย คนยืนบนสุดเป็นชายหนุ่มท่าทางห้าวหาญ สวม
หมวกปีกกว้าง ถือธงชาติมาเลเซียสะบัดพลีว ธงสะบัดพลีวได้
เพราะทำด้วยผ้า ไม่ใช่หล่อด้วยโลหะค่ะ ภายในสระเขาวางท่อน้ำพุ
ไว้ด้วย เมื่อเปิดน้ำพุแล้ว ละอองน้ำจะกระเซ็นไปรอบๆ มาถูก
ตัวผู้ที่ยืนชมอนุสาวรีย์โดยรอบ ก่อให้เกิดความรู้สึกเยือกเย็นดีมาก
“ผู้ชายคนที่ถือธงเป็นใครคะ” แอ้วถามเจยานาธาน

อนุสาวรีย์แห่งชาติ (National Monument)

“น่าจะเป็นเต็งกู อับดุล ราห์มัน” เจยานาธานตอบ

เต็งกู อับดุล ราห์มัน (Tengku Abdul Rahman) เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของมาเลเซีย พ่อคงจำได้นะคะว่าท่านผู้นี้มีมารดาเป็นชาวไทย และตัวท่านเองก็เคยเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนเทพศิรินทร์ ฉะนั้นสมัยที่ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี สัมพันธภาพระหว่างไทย-มาเลเซีย จึงไปได้ราบรื่น

อนุสาวรีย์แห่งนี้สร้างขึ้นเพื่ออุทิศแก่สมาชิกของกองกำลังความมั่นคงแห่งชาติ (Security Forces) ซึ่งเสียชีวิตระหว่างภาวะฉุกเฉิน

พ่อเคยทราบไหมคะว่า มาเลเซียประกาศภาวะฉุกเฉินนานถึง ๑๒ ปี เรื่องของเรื่องมีอยู่ว่าระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ คนเชื้อชาติต่าง ๆ ในมลายาได้รวมใจกันต่อสู้การรุกรานของกองทัพญี่ปุ่น คนเหล่านั้นได้รวมตัวกันจัดตั้งกองทัพที่เรียกย่อ ๆ ว่า M.P.A.J.A. (The Malayan People's Anti-Japanese Army) หัวหน้าคนพวกนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ฝักใฝ่ระบอบคอมมิวนิสต์ เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง เอ็ม. พี. เอ. เจ. เอ. ก็แบ่งแยกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งนิยมคอมมิวนิสต์ พวกนี้มักจะมีเชื้อสายจีน อีกฝ่ายหนึ่งนิยมระบอบประชาธิปไตย พวกนี้มักจะมีเชื้อสายมาเลย์ อังกฤษให้การสนับสนุนฝ่ายหลัง จนสามารถปราบปรามฝ่ายแรกได้สำเร็จ แต่ก็ต้องใช้เวลาจนถึง ๑๒ ปี เขียวนะคะ ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๘-๑๙๖๐

ไม่ไกลจากอนุสาวรีย์แห่งชาติเท่าไรนัก เป็นอนุสรณ์สถานแห่งชาติ (National Memorial) เขาทำเป็นแท่งหินอ่อนก่อสูงขึ้นไปในอากาศ มีหักมุมเล็กน้อย อนุสรณ์สถานแห่งชาติมีจุดประสงค์กว้างกว่าอนุสาวรีย์แห่งชาติ เพราะเขาเขียนคำอุทิศไว้บนแท่งสี่เหลี่ยมนี้เป็นภาษามาเลย์ตอนบน ซึ่งอ่านไม่ออก และถัดลงมาเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า

‘ขออุทิศแด่ผู้เสียชีวิตที่กล้าหาญของเรา’

๑๙๑๔ - ๑๙๑๘

๑๙๓๙ - ๑๙๔๕

๑๙๔๘ - ๑๙๖๐

เห็นไหมคะว่า แท่งอนุสาวรีย์นี้ อุทิศให้ผู้กล้าหาญทั้งหลาย
ที่ตายในระหว่างสงครามโลกทั้งสองครั้งและระหว่างภาวะฉุกเฉิน
ขณะที่อนุสาวรีย์แห่งชาติเน้นช่วงภาวะฉุกเฉินเท่านั้น

อันยีนพินิจแท่งหินอ่อนตรงหน้าแล้วก็อดคิดถึงชายหนุ่ม
หน้าตาชื่อ ๆ สวมแว่นตา ที่ชื่อ หลิม โบ เสง (Lim Bo Seng)
ไม่ได้

หลิม โบ เสง เป็นสมาชิกคนหนึ่งของ เอ็ม. พี. เอ. เจ. เอ.
เขาแอบขึ้นฝั่งทะเลตะวันตกของมลายาจากเรือดำน้ำร่วมกับคนอื่น ๆ
และทำงานก่อวินาศกรรมกองทัพญี่ปุ่นในป่ามลายา คราวหนึ่งขณะที่
เขากำลังเดินทางไปสิงคโปร์ เขาถูกทหารญี่ปุ่นจับได้ เขาถูกทรมาน
เพื่อให้บอกความลับเรื่องสมาชิกของ เอ็ม. พี. เอ. เจ. เอ. แต่
หลิม โบ เสง ไม่ยอมทรยศต่อเพื่อน ๆ เขาจึงถูกทรมานจนตาย
ในคุก อันอ่านเรื่องราวของ หลิม โบ เสง แล้วซาบซึ้งมาก ก็เลย
ถ่ายทอดให้พ่อฟังตอนนะคะ เพราะว่าคนอย่าง หลิม โบ เสง ต้อง
ถือว่าเป็นหนึ่งในร้อยจริง ๆ ค่ะ

อาหารกลางวันมือนี่เจยานาธานกับภรรยาเป็นเจ้าของภาพ เขา
พาเราไปเลี้ยงที่ภัตตาคารหรูเชียวค่ะ ไกล ๆ กับทำเนียบรัฐบาล
สามารถมองเห็นสนามกีฬาเมอร์เดก้าด้วย สนามกีฬาเมอร์เดก้า
มีลักษณะก่อสร้างคล้ายคลึงกับสนามศุภชลาศัยของเรา เพียงแต่
ใหม่กว่าและได้รับการดูแลที่ดีกว่าเท่านั้น

คำว่า เมอร์เดก้า (Merdeka) แปลว่า 'เอกราช' ค่ะพ่อ
ฉะนั้นทุกปีที่ไทยเราส่งทีมฟุตบอลไปแข่งฟุตบอลเมอร์เดก้าก็

หมายถึง การแข่งฟุตบอลฉลองเอกราชของมาเลเซียนั่นเอง ซึ่งเขาถือเอาวันที่ ๓๐ สิงหาคม เป็นวันฉลองเอกราช มาเลเซียเพิ่งได้รับเอกราชจากอังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ นี่เองค่ะ

ภรรยาของเจยานาธานมีเชื้อสายอินเดียเหมือนกัน แต่ผิวขาวกว่าเจยานาธานมาก เจยานาธานนั้นถ้าอยู่ในความมืดก็คงมองเห็นแค่ลูกตากับฟันเท่านั้นค่ะ

อาหารมื้อกลางวันวันนี้ยิ่งใหญ่ที่สุดตั้งแต่เราจากเมืองไทยมาเป็นอาหารจีนปนอาหารอินเดีย มีแกงเผ็ดด้วยค่ะ แต่อันว่า แกงเผ็ดของที่นี่ใส่เครื่องเทศมากเกินไป ทำให้กลิ่นแรงสำหรับจมูกคนไทย

ฉันชอบภัตตาคารแห่งนี้ เพราะตั้งบนเนินเขา สร้างแบบโปร่งคล้ายศาลา ไม่จำเป็นต้องปรับอากาศ เพราะมีลมพัดโชยตลอดเวลา มองออกไปก็จะเห็นวิว เค.แอล. โดยรอบ อะไรจะสุขเท่ากับได้ทานอาหารอร่อย ๆ เพื่อนร่วมโต๊ะที่ถูกใจ และบรรยากาศที่รื่นรมย์

เราว่าลาเจยานาธานกับภรรยาตรงหน้าภัตตาคารนั่นเอง เรารู้สึกเกรงใจมากที่ทำให้เจยานาธานต้องทำงานมาตั้งแต่วานเย็น เราคาดคั้นเจยานาธานว่าเมื่อใดที่เขามีโอกาสมากรุงเทพฯ เขาต้องติดต่อพวกเราคงใคร่คนหนึ่งทันที เจยานาธานรับคำ แต่อันไม่แน่ใจว่าเจยานาธานจะกลัรบกวนเราเหมือนที่เรารบกวนเขา เพราะเขาก็อาจุโสกว่าเราตั้งเยอะ จะปล่อยให้เด็กเมื่อวานขึ้นเป็นเจ้าภาพก็กระไรอยู่

คุณพ่อถามพวกเราว่าอยากได้อะไรเป็นที่ระลึกจาก เค.แอล.

บ้างไหม พวกเราตอบว่าไม่ เพราะเราตั้งใจจะมาเที่ยวศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านมากกว่าจะมาซื้อของ คุณพ่อเห็นว่าเวลายังพอมี จึงสั่งให้อาสีขับรถพาเราไปไหว้พระที่วัดไทยในเค.แอล. วัดแห่งนี้ตั้งอยู่ที่ตำบลปัตตริงยาซา ชื่อวัดพุทธไทยเซตวัน สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓

คนไทยกับวัดเป็นของคู่กัน การที่มีวัดไทยใน เค.แอล. ก็แสดงให้เห็นว่าชุมชนไทยใน เค.แอล. มีสมาชิกมากพอสมควร

ตอนที่เราไปถึงวัดนั้น ไม่มีใครอยู่ในบริเวณวัดเลยคะ ยกเว้นพระรูปหนึ่งที่ทำหน้าที่ถือกุญแจเปิดปิดโบสถ์ ท่านเปิดโบสถ์ให้เราเข้าไปนมัสการพระประธานแล้วท่านก็เชิญพวกเราให้ไปนั่งคุยที่ศาลาข้าง ๆ

บริเวณวัดไทยที่ เค.แอล. กว้างขวางพอสมควร คือประมาณ ๒ ไร่ครึ่ง แถมมีตึกแถวด้านหลังไว้ให้คนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวมาเลเซียได้มาพักด้วย

“เราบริการเฉพาะคนไทย โดยขอเก็บค่าน้ำค่าไฟเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าเขามีจิตศรัทธาจะบริจาคเพิ่มเติมก็ได้” พระรูปนั้นอธิบาย

พวกเราชักเสียดายค่าโรงแรมเมื่อคืน รุ่งือพยพมานอนวัดก็ดีหรอก

พระท่านให้ศีลให้พรพวกเราเสร็จ เราก็พร้อมจะออกเดินทางจาก เค.แอล. สู่อิงคโปร์ ทว่าปัญหาก็เกิดขึ้นเพราะอัสีคลำหาเส้นทางออกไปยะโฮร์ บารู ไม่ถูก ขับรถวน เค.แอล. สอง

สามรอบ ลงทุนแวะปัมน้ำมันซื้อแผนที่มาทางคูก็แล้ว ไม่มีอะไร
เกิดขึ้น กว่าจะถามคนรู้เรื่อง หาทางออกจาก เค.แอล.ได้ ก็ปาเข้าไป
ไปตั้งร่วมสามโมงเย็น หงุดหงิดทั้งคนขับทั้งคนนั่ง

“ไหนอาสี่ว่าชำนาญเส้นทางนี้ไง” แต้วแห่

ได้ผล เพราะอาสี่คำรามตอบกลับมว่า

“ก็นาง ๆ มาที่ ไคจะจ้งได้ละ”

อันกลัวอาสี่จะโกรธ แล้วเลยขับรถพาโลโงเก จึงเปิดหนังสือ
เพลงชุด ‘เพลงเพื่อความทรงจำ’ ขึ้นมาร้องปลอบอาสี่

“อาสี่อยากฟังเพลงไทยหรือเพลงฝรั่งละ อันจะร้องให้ฟัง”
อันประจบอาสี่

“เพลงอังกฤษก็ได้ คุณอั่งล้องเพงเพาะออก”

ถ้อยที่ถ้อยยกกันอย่างนี้ อันก็ร้องสุดใจขาดดินนะซี เวลาอาสี่
พูดภาษาไทย อาสี่พูดได้เหมือนที่อันเขียนจริง ๆ นะคะพ่อ ไม่
ใช่อันแกล้งเขียนเอาเอง

ถนนช่วงนี้ดูเหมือนจะแคบกว่าช่วงที่ผ่านมา แต่ยังลาดยาง
เรียบเหมือนเดิม มีโค้งอันตรายหลายแห่ง ที่อันว่าอันตรายเพราะ
มีรถพุ่งแหกโค้งประมาณ ๒-๓ ราย คุณแล้วน่าสยดสยอง นับเป็น
อุบัติเหตุบนทางหลวงที่เราเพิ่งพบเห็นขณะที่เดินทาง

“ขับระวัง ๆ นะอาสี่ เราไม่ได้รีบร้อนไปไหน” คุณพ่อเตือน
อาสี่

อาสี่พยักหน้าหงิก ๆ ไม่ได้ตอบว่าอะไร

เราไปถึงยะโฮร์ บาห์รู (Jahore Bahru) ก็ร่วมสองทุ่มแล้ว ทั้งเหนื่อยและทั้งหิว แต่เราก็ตัดใจจะข้ามไปกินอาหารเย็นที่เกาะสิงคโปร์ให้ได้

“ทนน้อยนะ” คุณพ่อปลอบอย่างรู้ใจ เพราะพวกเราต่างพากันนั่งเจียบกริบ ซึ่งเป็นเรื่องผิดปรกติวิสัย

ยะโฮร์ บาห์รู มีความสำคัญต่อสิงคโปร์มาตั้งแต่สมัยโบราณ และปัจจุบันก็ยังมีความสำคัญอยู่ในฐานะเป็นบันไดทอดสู่เกาะสิงคโปร์และแหล่งผลิตน้ำจืดที่สำคัญยิ่ง น้ำจืดทั้งหมดที่ใช้บริโภคในสิงคโปร์ได้จากยะโฮร์ บาห์รู โดยส่งผ่านท่อใต้ทะเลคะ

สิงคโปร์เมื่อมองจากฝั่งยะโฮร์ บาห์รู เหมือนกองเพชรพลอยหลากสี ดูมีชีวิตชีวาน่าสนใจยิ่งนัก

เราขับรถไปตามถนนที่ทอดจากฝั่งยะโฮร์ บาห์รู ข้ามไปยังเกาะสิงคโปร์ เราใช้เวลาไม่กีนาที เพราะช่องแคบสิงคโปร์มีความกว้างเพียง $\frac{3}{4}$ ไมล์ รถไฟก็ใช้วิธีเดียวกันกับรถยนต์ มีรางรถไฟทอดข้ามจากฝั่งยะโฮร์ บาห์รู ไปถึงตัวเกาะสิงคโปร์เลยทีเดียว

คำนี้ อันจำไม่ได้ว่าคุณพ่อสั่งอะไรมาให้กินมั่ง รู้แต่ว่าหิวจนหายหิวแล้ว ก็กินซังกะตายไปอย่างนั้นเอง พวกเราปรารถนาที่จะได้ห้องพักโดยเร็วที่สุดเพื่อจะได้อาบน้ำ แล้วนอนพักผ่อน

แต่ดูเหมือนเราจะถูกโชคชะตาซ้ำเติมกลั่นแกล้ง โรงแรมทุกแห่งที่เราแวะเข้าไปมีคนพักเต็มหมด จนสามทุ่มครึ่งแล้วเรากียังไม่ได้ห้องพักสักที

เราอุตส่าห์ยอมเสียเงินแะตามโรงแรมที่โอ้อ่าแห่งหนึ่ง แต่ก็ต้องผิดหวังกลับมา บังเอิญเหลือเกินที่ชายหญิงวัยกลางคนคู่หนึ่ง เดินออกจากห้องอาหารของโรงแรมนั้น เจียครถของเราที่จอดอยู่สภาพแล้ว แอ้ว และ อัน ที่นอนคอพับคออ่อนอยู่ตอนหลังของรถ คงทำให้ทั้งสองสงสัยจึงหยุดซักถามคุณพ่อ

“ฉันคิดว่ามีอีกโรงแรมหนึ่ง ไม่ดีเท่าไรหรอกนะ แต่ถ้าคุณสนใจขับรถตามรถเรามากก็ได้ เราจะพาไป” ผู้หญิงสิงคโปร์คนนั้นเสนอ

และแล้วเราก็ขับรถตามคนทั้งสองไปอย่างว่าง่าย โรงแรมที่ว่าลึกลับซับซ้อนมาก ถึงอันอยู่ในอาคารครึ่งหลังครึ่งดิน แต่อันก็จำได้ว่าลิฟต์โรงแรมนี้น่ากลัวมาก เป็นโครงเหล็กท่าง ๆ แล้วถึงปิดเข้าหากัน เวลาลิฟต์เคลื่อนขึ้นลง ดูโปรง ๆ น่าหวาดเสียวพิลึก แต่บางคนอาจจะชอบลิฟต์ประเภทนี้ เพราะเวลาลิฟต์ติดหากคนช่วยเหลือได้ง่าย

แต่ที่ร้ายยิ่งกว่านั้นก็คือ ห้องนอนของเราไม่มีห้องน้ำส่วนตัว ที่ห้องนอนมีเพียงอ่างล้างหน้าเล็ก ๆ เท่านั้น เราก็เลยต้องเฮโลไปอาบน้ำพร้อม ๆ กัน ทั้งที่วังวนแสนวังวน

“นี่ยายอัน พรุ่งนี้เธอรีบจัดการติดต่อแฟรงก์นะ ไม่ไหวแล้วไอ้โรงแรมบ้านี้ แพงก็แพง” แอ้วสั่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนจะล้มตัวลงนอน

พ่อจำเพื่อนของอันที่ชื่อ แฟรงก์ หลิม (Frankie Lim) ได้ไหมคะ อันรู้จักแฟรงก์พร้อม ๆ กับที่แอ้วรู้จักเจยานาธาน แฟรงก์

ทำงานให้กับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติสิงคโปร์ เป็นตากล้องที่วิ
นะคะ อันตั้งใจจะไม่รบกวนเขาถ้าไม่จำเป็น แต่กรณีนี้ฉันเห็นจะ
ต้องไปขอความช่วยเหลือจากเขาเสียแล้ว

ฉันกะว่าพรุ่งนี้จะตื่นแต่เช้า ชวนแต่วนั่งแท็กซี่ไปหาแฟรงก์
ที่บ้าน อันคิดว่าที่นี้คงหาบ้านกันไม่ยาก เพราะเมืองสร้างขึ้นอย่าง
มีระบบ และส่วนใหญ่คนสิงคโปร์ก็อยู่แฟลตกัน เศรษฐีเท่านั้น
ถึงจะมีบ้านเป็นสัดส่วน พ่อคงไม่ว่าฉันจู้จี้จ้านะคะ เพราะตอน
แฟรงก์มาเมืองไทย ฉันก็เป็นเจ้าของบ้านที่ดีมาแล้ว ที่ใครที่มันคะ

ฉันเขียนต่อไม่ไหวแล้ว กราบขอบพระคุณที่ทนอ่านลายมือ
ขยุกขยิกของอันมาได้ตลอดรอดฝั่ง พรุ่งนี้จะเขียนมาแก้ตัวใหม่ค่ะ

รักและเคารพยิ่ง

อัน

๕ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

อันเขียนจดหมายฉบับนี้ในห้องพักโรงแรมที่เงียบสงบและสบายเหมือนอยู่บ้านแห่งหนึ่ง นี่เป็นผลงานของแฟรงก์ค่ะ ลำพังเราเองไม่มีปัญญาจะหาหอรอกนะค่ะ

อันได้ทำตามที่เราเ็นไว้ในจดหมายฉบับที่แล้ว คือ รีบตื่นนอนแต่เช้า ปลุกตัวเองให้ไปเป็นเพื่อน ส่งแอมไว้ให้เรียนคุณพ่อว่าเราจะไปหาแฟรงก์กัน และจะรีบกลับมาโดยเร็วที่สุด

เราไปแท็กซี่กันค่ะ อันเพียงแต่บอกคนขับรถว่าจะไปบ้านเลขที่ ๖๗-เอ ถนนติออง เขาก็ก้มหน้าก้มตาขับไปโดยดี อันไม่จำเป็นต้องต่อราคาให้เมื่อยปาก เพราะแท็กซี่ที่สิงคโปร์ใช้มิเตอร์ทั้งนั้น แปลกนะค่ะ ที่อันไม่รู้สีกกแล้วเลย ทั้ง ๆ ที่เป็นการนั่งแท็กซี่ในต่างประเทศครั้งแรกและไปกันตามลำพังผู้หญิงสองคน

แท็กซี่พาอันออกจากใจกลางเมืองสู่ถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวสิงคโปร์ พ่อเคยเห็นแฟลตการเคหะแห่งชาติแถวดินแดง ห้วยขวาง ไหมคะ อย่างไรก็อย่างนั้นค่ะ

“ถึงแล้วครับ ถนนติออง” คนขับรถบอกเป็นภาษาอังกฤษ

อันชะโงกหน้าไปดูมิเตอร์ จ่ายเงินไปตามตัวเลขที่เห็น เปิดประตูออกมาขึ้นบนถนน เหลียวมองไปรอบ ๆ แล้วหันมามองตัวเองที่กำลังทำหน้าที่บ๊องแบ้วเช่นกัน ก็โถพ่อขา...แฟลตตรงหน้าเรา

นะมันมีเป็นสิบ ๆ หลัง อันคิดไม่ออกว่าจะเริ่มต้นหาตรงไหน

“จะเอาอย่างไรกัน ยายอัน” แต้วถาม

“เริ่มที่หลังแรกทางขวามือก่อน” อันตัดสินใจ โดยไม่รู้เหมือนกันว่าเอาอะไรเป็นเกณฑ์

เราเดินอ้อมสนามเด็กเล่นขนาดใหญ่ ซึ่งมีเด็กเล็ก ๆ นั่งเล่นชิงช้าอยู่สองสามคน สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างแฟลตเมืองสิงคโปร์กับแฟลตเมืองไทย ก็คือผู้ที่สร้างแฟลตเมืองสิงคโปร์คำนึงถึงเด็กมากจึงจัดที่เล่นไว้เป็นสัดส่วน กว้างขวาง นอกจากนี้เขายังจัดให้มีศูนย์การค้าเล็ก ๆ เป็นอาคารแยกต่างหาก อันใช้คำว่าศูนย์การค้าเสียโก้ ความจริงมันเป็นห้องแถวธรรมดา ๆ นี่เองค่ะ มันทำให้แฟลตเป็นที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง ไม่เหมือนที่เมืองเราซึ่งเอาที่อยู่อาศัยเป็นร้านค้า เอาร้านค้าเป็นที่อยู่อาศัยปนเปกันไปหมดจนแยกไม่ออก อันเคยผ่านแถวแฟลตดินแดงเงยหน้าขึ้นไปเห็นป้ายโฆษณาเต็มไปหมด ‘รับตัดผม แต่งหน้า’ ‘ขายยาแผนปัจจุบัน’ ‘รับซ่อมเสื้อผ้า’ อันไม่เห็นการเคหะแห่งชาติมีอำนาจอะไรจะไปจัดการกับผู้เช่าอาศัยที่ทำผิดระเบียบเหล่านี้เลย

อันลองถามคนที่ยืนอยู่แถวนั้น คนแรกเป็นผู้หญิงวัยกลางคน พอได้ยินอันพูดภาษาอังกฤษก็ส่ายหัวลูกเดียว คนที่สองเป็นชายหนุ่ม จูงจักรยานยนต์มา อันเดาว่าคงพูดภาษาอังกฤษได้ ซึ่งก็จริง

“หลังโน้นครับ แล้วก็ชั้นสอง” หนุ่มสิงคโปร์ผู้นั้นตอบ

แต่วกับอันเดินไปแฟลตหลังที่เขาชี้ให้ดู ขึ้นไปชั้นสอง บันได

ขึ้นแพลตฟอร์มอะดสอ่านมากไม่มีเศษกระดาษหรือขี้ผงเลย มอง
หาเลขที่ ๖๗ แล้วก็เคาะประตู อันใจเต้นตึกตักเกรงจะไม่ใช่

คนที่เปิดประตูออกมาเป็นเด็กหนุ่มอายุประมาณสิบแปดปี
เขาทำหน้าพิศวงเมื่อเห็นเราสองคน

“แฟรงก็อยู่ไหมคะ” อันรีบถาม

“อยู่ครับ” เขาตอบ แล้วก็หันไปตะโกนบอกคนข้างในว่า
“แฟรงก็มีเพื่อนมาหาแน่ะ”

แฟรงก็ยังอยู่ในชุดนอน โผล่หน้ายิ้มมาดู แต่พอเห็นว่าเป็น
ใคร เขาก็โวยวายออกมาทันที

“อันเรอะ มาถึงตั้งแต่เมื่อไร เข้านั่งก่อนซิ ผมขอเวลา
ห่านาที่ล้างหน้าล้างตา”

เป็นอันว่าอันมาปลุกแฟรงก็ถึงบ้านก็แล้วกัน

แพลตฟอร์มแฟรงก็อยู่เป็นแบบสองห้องนอน ห้องที่อันเข้าไป
นั่งเป็นห้องรับแขกและนั่งเล่นขนาดเล็ก กั้นกลางด้วยตู้โชว์ ด้าน
ในทำเป็นที่กินข้าว ขณะที่นั่งคอยแฟรงก็ แม่ของแฟรงก็ซึ่งเป็น
ผู้หญิงจีนแท้อายุราวห้าสิบปี ได้เดินเข้ามาต้อนรับเราด้วยน้ำชา
จากนั้นก็ส่งภาษาจีนถามเราออกมาประโยคหนึ่ง

อันทำหน้าที่เธอ หันไปดูแล้ว แล้วส่ายหน้า แฟรงก็โผล่เข้า
มาพอดี

“แม่ผมถามพวกคุณว่าทานอาหารเข้ากันมาหรือยัง”

“ยังค่ะ” เอ...ทำไมคำตอบถึงหลุดปากอันไปได้ง่ายดาย
นักก็ไม่รู้ พุดออกไปแล้วก็ให้เซ็นเป็นกำลัง แต่แม่ของแฟรงก็กลับ

ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่เมื่อแฟรงก์แปลเป็นภาษาจีนให้ฟัง แล้วก็เดินหายไปหลังบ้าน สักครูกลับออกมาพร้อมด้วยอาหารเช้าสำหรับเราสองคน

“นี่เป็นอาหารพื้นเมืองของมาเลย์” แฟรงก์อธิบาย ขณะที่ฉันนั่งพินิจดูเส้นยาว ๆ คล้ายขนมจีนตรงหน้า ก็อร่อยดีค่ะพื่อขนมจีนบ้านเรานั้นเอง เส้นใหญ่กว่านิดหน่อย แต่รสไม่จัดเท่าของเรา

ฉันรีบเล่าจุดประสงค์ของการมาปลูกแต่เช้าให้แฟรงก์ฟัง

“โอ.เค. เดียวผมจะหาโรงแรมให้ใหม่”

แฟรงก์รับคำอย่างง่ายดาย เขาโทรศัพท์ไปลางานสองวัน แล้วก็พาเรากลับมาที่โรงแรม จากนั้นคณะของเราก็จัดการหอบข้าวของไปอยู่โรงแรมแห่งใหม่

โรงแรมแห่งใหม่คงเคยเป็นบ้านที่พักอาศัยมาก่อน มีสองชั้น ชั้นล่างด้านหน้าเป็นห้องโถง ห้องนั่งเล่น ด้านหลังเป็นห้องบริการต่าง ๆ ชั้นบนทั้งหมดเป็นห้องพัก ซึ่งก็มีไม่กี่ห้อง แยกไม่พลุกพล่านเลยค่ะ ถูกใจมาก โดยเฉพาะราคาซึ่งไม่แพงนัก

แฟรงก์พาเรานั่งรถวนรอบ ๆ เกาะสิงคโปร์ก่อนเป็นการสำรวจเส้นทาง ส่วนเก่าแก่ที่สุดของเมืองสิงคโปร์เป็นที่ราบระหว่างแม่น้ำ และลำธารน้ำจืด ซึ่งขณะนี้เป็นครองสแตมฟอร์ด

เมื่อพูดถึงปีนัง เราต้องไม่ลืมฟรานซิส ไลท์ เมื่อพูดถึงสิงคโปร์เราก็ต้องไม่ลืมชื่อ เซอร์ โทมัส สแตมฟอร์ด รัฟเฟิลส์ (Sir Thomas Stamford Raffles) ซึ่งถือว่าเป็นผู้ก่อตั้งเมืองสิงคโปร์ เช่นเดียวกับที่ ไลท์ เป็นผู้ก่อตั้งเมืองปีนัง

ต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๔ รัฟเฟิลส์ เป็นผู้เสนอความคิดกับบริษัทอีสต์อินเดียของอังกฤษว่า ปีนังไม่มีวันที่จะเติบโตเป็นเมืองท่าที่ยิ่งใหญ่แข่งกับมะลังกาได้ ขณะนั้นมะลังกาเป็นของดัชท์คะ และขออนุญาตหาเมืองท่าแห่งใหม่ทางด้านตะวันออกสุดของช่องแคบมะลังกา รัฟเฟิลส์ได้ใช้ความพยายามเกลี้ยกล่อมสุลต่านยะโฮร์จนยินยอมให้อังกฤษเช่าเกาะสิงคโปร์ในอัตรา ๕,๐๐๐ เหรียญสเปนต่อปี ภายใน ๓ เดือน รัฟเฟิลส์สามารถเปลี่ยนสภาพเกาะที่ขึ้นแฉะ มีชาวมาเลย์อาศัยอยู่ไม่กี่ร้อยคนให้เป็นเมืองที่มีคนอาศัยถึง ๕,๐๐๐ คน ในจำนวนนี้มีชาวจีนจากแหลมมลายูรวมอยู่ด้วยเกินครึ่ง

รัฟเฟิลส์วางผังเมืองสิงคโปร์ด้วยตนเอง แม้กระทั่งสวนพฤกษชาติ (Botanic Garden) ซึ่งเราไปชมตอนบ่ายวันนี้ก็เป็นฝีมือของเขาจะพ่อ รัฟเฟิลส์วางไว้เลยว่า จุดไหนของสิงคโปร์จะเป็นที่อยู่ของชนชาติใด

เมื่อสิงคโปร์เริ่มเจริญรุ่งเรือง อังกฤษก็ตัดสินใจซื้อเกาะแห่งนี้เป็นสิทธิขาดจากสุลต่านยะโฮร์ ระยะเวลาเดียวกันนี้ดัชท์ก็ได้แลกมะลังกากับเมืองเบนกูเลน (Bencoolen) ในสุมาตราของอังกฤษ อังกฤษก็เลยได้เมืองท่าสำคัญ ๓ แห่งไว้ในมือ คือ ปีนัง มะลังกา และสิงคโปร์ และตั้งชื่อว่า เดอะ สเตรท เซทเทิลเมนต์ ตอนแรกผู้ว่าราชการฟานักในป็นัง แต่พอถึงปี พ.ศ. ๒๓๗๕ ปรากฏว่ามีคนอาศัย ทำงาน และค้าขายที่สิงคโปร์เป็นจำนวนถึง ๒๒,๐๐๐ คน ทั้งป็นังกับมะลังกาจนไม่เห็นฝุ่น ดังนั้นรัฐบาลก็เลยย้ายจาก

ปีนังมาใช้สิงคโปร์เป็นเมืองหลวงของ สเตรท เซทเทิลเมนต์ แทน
 อันอดสำห้เล่าเรื่องเมืองสิงคโปร์ยืดยาวก็เพราะตอนที่
 รัฟเฟิลส์ลงมือสร้างสิงคโปร์นั้น ใคร ๆ ก็หัวเราะเยาะความฝันของ
 เขา หว่าเขาบิองบ้างละ พอถึงระยะที่สิงคโปร์รุ่งเรืองรัฟเฟิลส์
 ก็ตายไปเสียแล้ว อย่างไรก็ตามชื่อของเขาก็อยู่คู่กับสิงคโปร์ตลอด
 มาจนกระทั่งทุกวันนี้ ไม่ว่าจะเป็น คลองสแตมฟอร์ด พิชิตภัณฑ์
 รัฟเฟิลส์ หอสมุดแห่งชาติรัฟเฟิลส์ ฯลฯ

หลังจากแหวะปากอ่าวคูสิงโตไพล่จากทะเลซึ่งเป็นสัญลักษณ์
 เมืองสิงคโปร์แล้ว แพรงก็พาเราขึ้นไปบนยอดเขาที่สูงที่สุดใน
 สิงคโปร์ คือ เขาเฟเบอร์ ประเทศสิงคโปร์ประกอบด้วยเกาะใหญ่
 คือ เกาะสิงคโปร์กับเกาะเล็ก ๆ น้อย ๆ อีก ๕๐ เกาะ บนยอดเขา
 เฟเบอร์มีภัตตาคาร มีสวนประดับสวยงาม จากที่นั่นจะมองเห็น
 วิวเกาะสิงคโปร์โดยรอบ ที่ระเบียงมีกล้องส่องทางไกลตั้งไว้หลาย
 กล้อง เวลาจะดูต้องหยอดเหรียญ อันลองหยอดดู แพรงก็มายืน
 กระซิบบอก ๆ ว่า

“ถ้าอากาศดี ๆ คุณจะมองเห็นเกาะสุมาตราเชียวนะ”

วันนั้นทัศนวิสัยคงเลว เพราะอันหม่นกล้องส่องทางไกล
 ช่ายชวา หน้าหลัง หลายรอบก็ไม่เห็นเกาะสุมาตราสักที

“อยากทานอาหารอะไรดี จิ้น อินเดียน มาเลย” แพรงก็ถาม
 ความเห็นเมื่อเวลาใกล้เที่ยง

“อยากทานอาหารฝรั่งค่ะ” อันตอบหน้ายิ้ม ๆ อันไม่ได้แก้ง
 ตอบแพรงก็นะคะ แต่อันเบื่ออาหารจิ้นเป็นยารุ อาหารอินเดียน

มาเลย์ ก็ชิมมาแล้วทั้งนั้น ตอนนี้ฉันคิดถึงอาหารฝรั่งเป็นที่สุด เพราะตั้งแต่จากเมืองไทย ยังไม่ได้ทานอาหารฝรั่งเลย ไม่ต้องอาหารฝรั่งเลอเลิศอะไรหรอกนะค่ะ อันต้องการแค่แฮมเบอร์เกอร์ก็พอแล้ว

ฉันได้แรงสนับสนุนจากตัวกับแอ้ว คุณพ่อไม่ว่าอะไร อาสีทำหน้าที่ไม่ค่อยดี แพรงก็เลยประนีประนอมให้โดยการพาไปที่ศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง ซึ่งมีอาหารประเภทสั่งปุบได้ปั๊บ ขณะเดียวกันก็มีร้านก๋วยเตี๋ยวและข้าวหมูแดงอยู่ใกล้ ๆ

ฉันเลยได้รับประทานแฮมเบอร์เกอร์กับโคคาโคล่าเป็นอาหารกลางวัน แพรงก็ขยับจะแย่งออกสตางค์ แต่คุณพ่อไม่ยอม

ระหว่างอาหารมื้อกลางวัน เราคุยกันถึงเรื่องจิปาตะ จนถึงเรื่องใหญ่โต เช่น นายลี กวน ยู นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์

“คุณรู้ไหม ทำไมสิงคโปร์ถึงห้ามสูบบุหรี่ในโรงภาพยนตร์ในรถโดยสารและที่สาธารณะทุกแห่ง”

“ใครจะไปรู้ล่ะ” สามสาวตอบออกมาพร้อมกัน

แพรงก็ยิ้ม แล้วอธิบายด้วยท่าทางภูมิใจ

“ง่ายจะตายไป เหตุผลก็คือ ลี กวน ยู ไม่สูบบุหรี่นะซิ เมื่อเขาไม่สูบบุหรี่ เขาก็เลยไม่อยากให้คนอื่นสูบบุหรี่ด้วย”

“แต่มันก็ดีใช่ไหมล่ะ” อันแย้ง มองแพรงก็คนสูบบุหรี่มวนต่อมวนอย่างช้า

“ดี แต่ริดรอนเสรีภาพส่วนบุคคล”

“นี่แพรงก็ คุณเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า ริดรอนเสรีภาพเพื่อ

เพิ่มพูนเสรีภาพบ้างไหม” อันว่าอย่างเอาจริงเอาจัง

“กรณีนี้คุณฤทธิรอนเสรีภาพส่วนบุคคล แต่คนอื่น ๆ เขาได้เสรีภาพเพิ่มขึ้นในการที่จะได้หายใจอากาศบริสุทธิ์เข้าไป มันก็สมควรที่จะออกกฎหมายห้ามหรือกั้น ยังอยากให้เมืองไทยมีกฎหมายอย่างนี้บ้างเลย”

“เราก็มีแล้วนี่นะ” คุณพ่อซึ่งนั่งเฝ้ามานานเอ่ยขึ้นบ้าง

“แต่ก็มีคนฝ่าฝืนเสมอ และผู้รักษากฎหมายก็ไม่ค่อยดูแลเข้มงวดเท่าไร กฎหมายจึงมีค่าแค่กระดาษเท่านั้น” แล้วท่าน

ระหว่างที่เราได้เถียง อาสได้แต่นั่งฟังตาปริบ ๆ ผลที่สุดพวกเราก็ชนะ เพราะแฟรงก็รีบเปลี่ยนหัวข้อชวนเราไปเดินดูของที่วางขายในศูนย์การค้าแห่งนั้นแทน

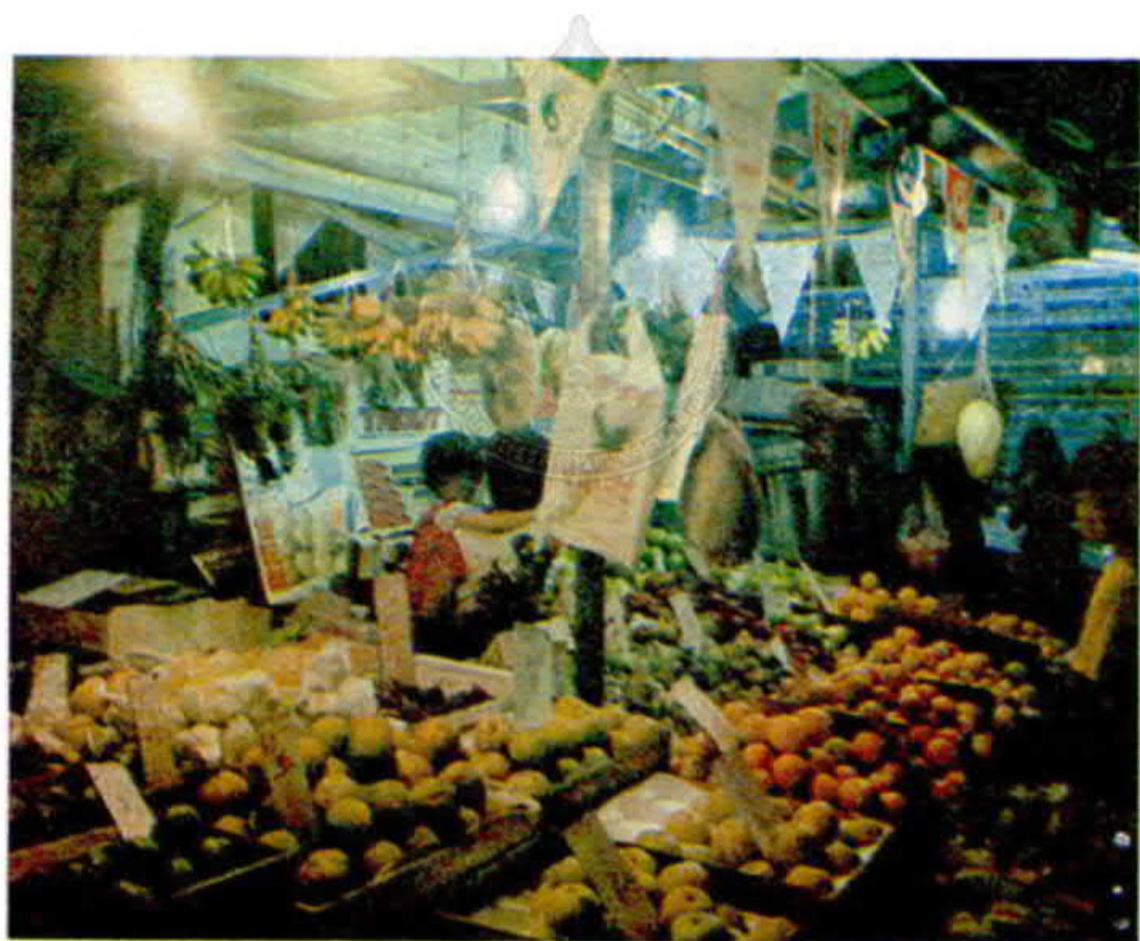
เราเพียงแค่ว่าเลือกแลสินค้าต่าง ๆ เท่านั้นค่ะ เพราะราคามันไม่ได้ถูกเท่าไร และที่สำคัญ จุดประสงค์ของเราที่มาเลเซีย สิงคโปร์ ครั้งนี้ คือ ทัศนศึกษาไม่ใช่จ่ายของ เราเลยไม่ยอมจ่ายเงินแม้แต่แดงเดียวในศูนย์การค้าแห่งนั้น แฟรงก็คงผิดหวังไม่น้อย

ตอนบ่าย แฟรงก็พาเราไปเดินเล่นที่สวนพฤกษชาติ ซึ่งสร้างขึ้นมาร่วม ๆ กับเมืองสิงคโปร์ เป็นสวนที่เก็บพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ไว้หลายร้อยหลายพันชนิด เขาจะทำป้ายชื่อต้นไม้ที่เป็นทั้งชื่อพื้นเมืองและชื่อทางพฤกษศาสตร์ ติดไว้ให้เห็นชัดเจน อันเพื่งรู้จักต้นยูคาลิปตัสเป็นครั้งแรกที่นี่

ส่วนหนึ่งของสวนทำเป็นเรือนเพาะชำกล้วยไม้ด้วยค่ะ กำลัง

ออกดอกสะพรั่งสวยงาม พวกเราถ่ายรูปกันใหญ่ ตอนนี้สบายมาก
ได้แฟรงก์เป็นตากล้องอีกคน

ตกเย็นแฟรงก์พาเราเดินไปรับประทานอาหารบะหมี่ที่ตลาดโต้รุ่ง
ของสิงคโปร์ ซึ่งมีลักษณะเหมือนตลาดกลางคืนของบ้านเรา

ตลาดกลางคืนที่ถนนบูเกิส

พวกเราตาลุกเมื่อเห็นผลไม้เมืองหนาว โดยเฉพาะแอปเปิล คนขายเป็นเด็กหญิงชาวจีนอายุสิบสองปี แต่พูดภาษาอังกฤษคล่องไปเลยล่ะ

“คุณมาจากไหนกัน” เด็กคนขายถามอย่างสนใจ เพราะพวกเราแย่งตะกรับแอปเปิลคนละสามสี่ลูก เหมือนคนไม่เคยพบเคยเห็นมาก่อน

“ประเทศไทยค่ะ”

“คุณเป็นชาวสยาม” เด็กหญิงอุทาน คำอุทานดังกล่าวทำให้ฉันแปลกใจ แสดงว่า สำหรับคนสิงคโปร์แล้วเขาชินกับคำว่า ‘สยาม’ มากกว่า ‘ไทย’ ไซ้ไหมคะพ่อ

ความจริงวันนี้ฉันอารมณ์ดีมาตลอด มาเกิดอารมณ์เสียเอาก็ตอนเดินกลับโรงแรม เพราะจู้ ๆ แพรงก็ก็เอ่ยว่า

“นี่ฉัน ขอเตือนอย่างหนึ่งว่าอย่าทิ้งเศษกระดาดบนถนนเด็ดขาด ที่นี่ไม่ใช่กรุงเทพฯ นะ”

โทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของสิงคโปร์ในเรื่องนี้ค่อนข้างรุนแรงคือประมาณ ๕,๐๐๐ บาท อันรู้มานานแล้ว คนที่ได้รับการศึกษาอย่างเราก็คงไม่ทิ้งเศษกระดาดบนถนนทั้งนั้น ไม่ว่าจะที่เมืองไทย หรือเมืองสิงคโปร์ อันเคื่องแพรงก็ที่สุด เดินจ้ำอ้าว ๆ ไม่ยอมคุยด้วยหลายนาที ผลที่สุดแพรงก็ต้องหาวิธีอื่น

“แะทานไอศกรีมที่แซงกริลล่าโฮเต็ลใหม่” แพรงก็เอ่ยชวนเต๋วและแอ้ว สองคนนั้นรับคำอย่างยินดี อันก็เลยจำต้องเดินตามไปด้วย ส่วนคุณพ่อก็บอัสชื่อตัวกลับโรงแรมก่อน ความจริงจาก

ตลาดได้รุ่งไปยังโรงแรมแซงกริลล่าไม่ใช่ระยะทางไกล ๆ แต่เนื่องจากเส้นทางที่เดินผ่านเป็นถนนออร์ชาร์ด ถนนสายที่โก้ที่สุดของสิงคโปร์ มีร้านขายสินค้าให้ดูมากมาย เราก็เลยไม่ค่อยเมื่อยเท่าไรเมื่อถึงโรงแรมแซงกริลล่า

ไอศกรีมที่นี้คงมีชื่อเสียงในสิงคโปร์ เพราะอันเหลียวดูรอบ ๆ เห็นมีแต่คนสั่งไอศกรีมมารับประทานทั้งนั้น โรงแรมแซงกริลล่าตกแต่งได้สวยทีเดียวค่ะ มีการจำลองน้ำตกเล็ก ๆ ไว้ที่ด้านนอกติดกับสระว่ายน้ำ ทุกมุมมีต้นไม้ขนาดใหญ่ประดับดูเขียวชอุ่มสบายตาไปหมด

“อารมณ์ดีขึ้นหรือยัง” แฟรงก็ถามอัน อันก็เลยยิ้มให้เป็นการบอกว่าอารมณ์ดีแล้วจ้า เราสี่คนจึงนั่งคุยกันอย่างสนุกสนาน

แฟรงก็พาเรากลับมาส่งที่โรงแรมและนั่งคุยต่อจนสามทุ่มถึงได้ลากลับ พร้อมทั้งสัญญาว่า พรุ่งนี้จะมารับแต่เช้า เรามีเวลาอยู่สิงคโปร์อีกเพียงวันเดียว แต่มีสถานที่อีกมากมายหลายแห่งที่เรายังไม่ได้ไป เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ สวนโอวบันไฮว สวนนกจุง บ้านหยก (Jade House) ฯลฯ เราคงดูเท่าที่มีเวลาแหละค่ะ ไม่งั้นก็คงไม่ได้ออกจากสิงคโปร์เสียที

พูดถึงสวนนกจุง เมื่อถึงนี่เอง ทางโทรทัศน์ได้มีการแพร่ภาพสวนนกจุง เราสี่คนคือ แต้ว แอ้ว อัน แฟรงก็ นั่งคุยกันอยู่ในห้องนั่งเล่นของโรงแรม ภาพยนตร์ดังกล่าวเป็นการโฆษณาชวนเชิญให้คนไปเที่ยวสวนนกแห่งนี้ เสียงที่บรรยายนั้นชินหูอันนัก แต่นึกไม่ออกว่าเคยได้ยินจากไหน กระทั่งแฟรงก็ถามขึ้นว่า

“จำเสียงคนบรรยายได้ไหมว่าเสียงใคร”

“เสียงใครคะ ฉันรู้จักรีใจ”

แฟรงก์พยักหน้า อันถึงเดาถูก เสียงของบ๊อบบี้ เพื่อนร่วมงานของแฟรงก์นั่นเอง เขาเคยมากรุงเทพฯ เพื่อถ่ายทำข่าวการแข่งขันเอเชียนเกมส์พร้อมแฟรงก์ และอันเคยพาเขาเที่ยวชมกรุงเทพฯ ด้วย

“พรุ่งนี้บ๊อบบี้จะไปเที่ยวกับเราด้วย ชัดช่องหรือเปล่า”

“ไม่ชัดช่องค่ะ ไปหลาย ๆ คนสนุกดีออก” พวกเขาตอบพร้อมกัน

สุดท้ายนี้ อันหวังว่าทุกคนที่บ้านคงสบายดี แฟรงก์ฝากความคิดถึงมายังแม่ด้วยค่ะ แต่ไม่ฝากถึงพ่อ แปลกนะค่ะ หรือรู้ว่าพ่อหวงลูกสาวคนนี้มาก ความจริงอันยังไม่วัง แต่จะรีบนอนเอาแรงไว้เที่ยวพรุ่งนี้ต่อ ราตรีสวัสดิ์ค่ะ

ด้วยรักและเคารพยิ่ง

อัน

๖ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

วันนี้เป็นวันที่อันเหนื่อยและสนุกที่สุดนับตั้งแต่เดินทางมาเรตื่นเช้าแล้วก็เดินไปหาโจ๊กทานแถวตลาดโต้รุ่ง แพรงก็พาบ๊อบบี้มาร่วมคณะด้วย บ๊อบบี้ช่างคุยกว่าแพรงก็อีก เราก็เลยมีเรื่องหัวเราะตลอดทาง เช่นตอนหนึ่งบ๊อบบี้ชี้ให้ดูเกาะกลางถนนซึ่งเป็นพุ่มไม้ขนาดสูง ๑ เมตร กว้าง ๓ ฟุต แล้วเล่าว่า

“คุณรู้ไหม ลี กวน ยู ไปเอาความคิดเรื่องเกาะกลางถนนมาจากกรุงเทพฯ คนสิงคโปร์ก็พอ ๆ กับคนไทย ชอบข้ามถนนตามสบาย ทีนี้ ลี กวน ยู ไปเห็นที่เมืองไทยเอารั้วเหล็กมากั้นกลางถนน เขาก็เอาอย่างบ้าง แต่คนสิงคโปร์ก็เหมือนคนไทยอีก คือ ถึงจะมีรั้วแต่ก็จะปีนป่ายข้ามเอาเสมอ เรียกว่ารั้วไร้ความหมายว่านั่นเถอะ ลี กวน ยู คิดแก้ปัญหายู่นาน ในที่สุดก็คิดตกโดยการปลูกไม้พุ่มเป็นเกาะกลางถนนเสียเลย ใครอยากขาแข้งฉีกก็ลองข้ามดูเป็นไร” ฟังแล้ว อันก็ไม่ว่าจะเชื่อบ๊อบบี้ดีหรือเปล่า

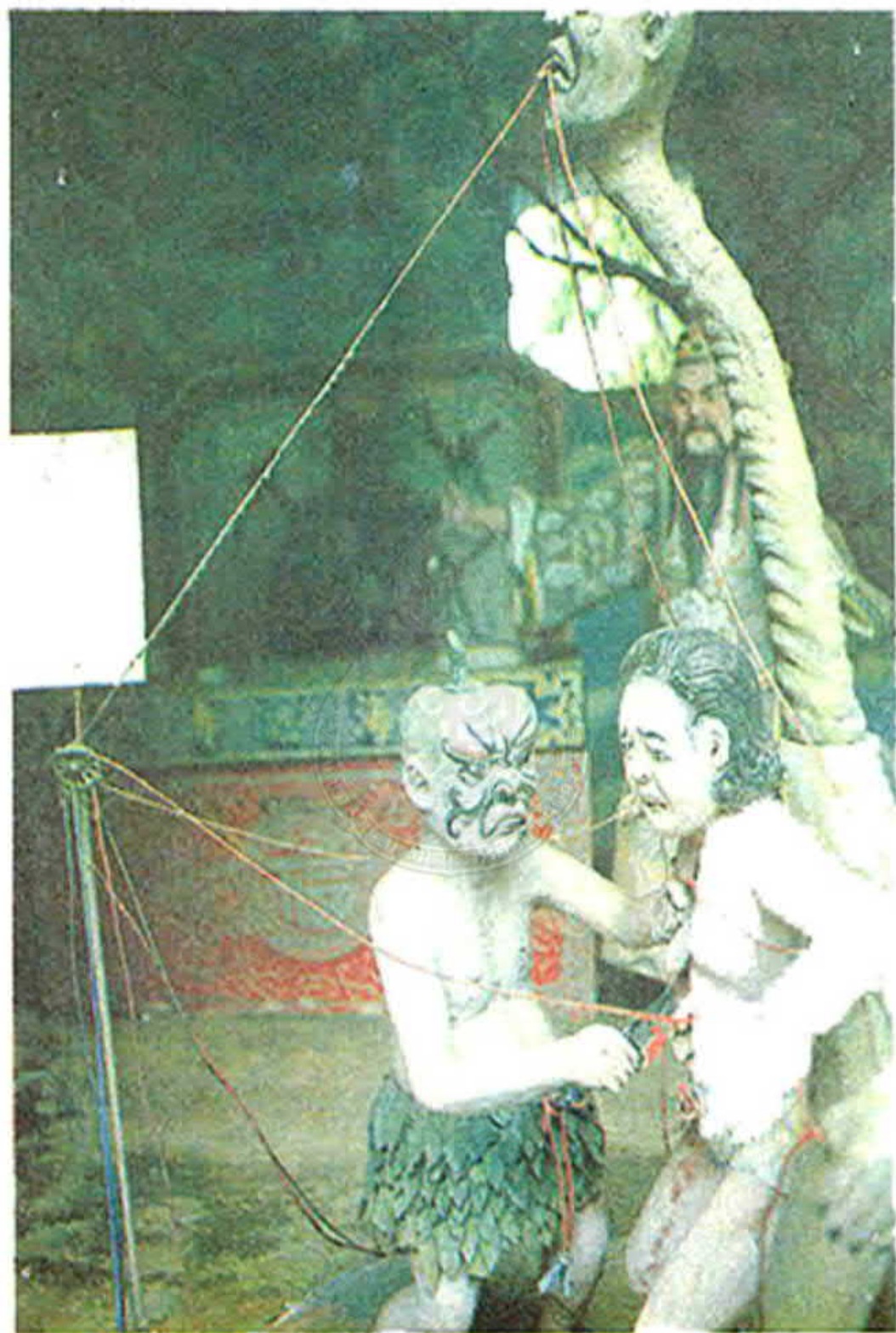
เข้าวันนี้ เราไปแวะเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยนานยาง (Nanyang University) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาเชื้อชาติจีนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากที่นี่ใช้ภาษาจีนเป็นสื่อในการสอนวิชาต่าง ๆ การเยี่ยมชมของเราก็เหมือนที่มหาวิทยาลัยมลายา คือเดินดูตัวตึกและบริเวณมหาวิทยาลัยเท่านั้น

การศึกษาที่สิงคโปร์ตามแบบอย่างอังกฤษ นักเรียนที่จะเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยต้องเป็นพวกหัวกะทิจริง ๆ ส่วนใหญ่ก็จะหันไปศึกษาทางด้านอาชีพ เช่น แฟรงก์ซึ่งจบโพลีเทคนิค มหาวิทยาลัยที่นี่มี ๒ แห่งเท่านั้นคือ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ กับ มหาวิทยาลัยนานยาง

นักเรียนสิงคโปร์จะต้องรู้ภาษาอย่างน้อย ๒ ภาษา ภาษาหนึ่งคือภาษาแม่ ซึ่งอาจจะเป็นมาเลย์ จีน ทมิฬ ก็ได้ แล้วก็ต้องเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งเป็นภาษาที่สอง นักเรียนส่วนมากเลือกภาษาอังกฤษ ดูแฟรงก์ก็เป็นตัวอย่างชัดเจน เขาพูดภาษาจีนได้คล่อง ทั้งฮกเกี้ยนแต้จิ๋ว และจีนกลาง แถมภาษาอังกฤษของเขาก็น่าพอใจ ๆ กับเรา หรือดียิ่งกว่าเสียอีก

ต่อจากมหาวิทยาลัยนานยาง แฟรงก์พาเราไปที่สวนโอวบันໂໂວอันรู้สึกผิดหวังจริง ๆ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเหมือนครั้งที่เพื่อนชวนอันลงเรือไปเที่ยววัดไผ่โรงวัว จ.สุพรรณบุรี

มองในแง่ศิลปะสวนโอวบันໂໂວไม่มีอะไรที่น่าดูเลย สถาปัตยกรรมทุกชิ้นในนั้นให้สับสน ภาพเปรตในนรกหรืออะไรก็ตามมันก่อให้เกิดความขบขันสมเพชมากกว่าความสะพรึงกลัว อันไม่เข้าใจว่าทำไมสวนแห่งนี้ถึงได้มีคนมาเที่ยววันหนึ่ง ๆ มากมายนัก ไม่มีอะไรที่เป็นศิลปะงดงามให้ศึกษา และไม่มีอะไรที่เป็นธรรมชาติอย่างแท้จริง พออันปรารภออกมาเบา ๆ ก็โดนคุณพ่อดุทันที

เฟรตในมรดกที่สวนโอรามุ่ยไต้หวัน

“จุดประสงค์จริง ๆ ของสวนโอวบันไฮ้ว คือ สอนให้คนทำความดีจนความชั่ว เวลาดูภาพแล้วต้องอ่านคำอธิบายประกอบด้วย จึงจะได้ประโยชน์ คำสอนเหล่านี้มาจากลัทธิขงจื้อเป็นส่วนใหญ่ มุ่งเน้นให้คนรู้จักหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ที่มีต่อพ่อแม่ ครอบครัว บ้านเมือง”

ถึงคุณพ่อจะอธิบายอย่างไร อันก็ไม่ได้สนใจสวนโอวบันไฮ้วมากขึ้น แะจิงนะคะ ในกรณีนี้ อันคงเป็นเหมือน “จวักห่อนรู้สแกง” เราใช้เวลาที่นี่ไม่นาน แล้วก็มุ่งต่อไปยังจุงคะ

มนุษย์เราไม่เคยแพ้ธรรมชาติ ข้อพิสูจน์นี้รู้ได้จากส่วนของเกาะสิงคโปร์ที่เรียกว่า จูรง (Jurong) ตัวเกาะสิงคโปร์นั้นมีขนาดเล็ก จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม จูรงจึงเป็นดินแดนที่ออกเงยขึ้นมาใหม่โดยการสะกัดหินจากภูเขา จูรงไปถมทะเลให้ดินเขินกลายเป็นแผ่นดินใหม่ รัฐบาลสิงคโปร์วางแผนให้จูรงเป็นย่านอุตสาหกรรมและท่าเรือ ขณะเดียวกันก็ได้พยายามสร้างสถานพักผ่อนหย่อนใจบริเวณนี้ให้มาก เช่น สวนนกจูรง สวนแบบจีน และสวนแบบญี่ปุ่น เป็นต้น

เราขับรถขึ้นไปบนภูเขาจูรง รับประทานอาหารกลางวันที่ภัตตาคารบนนั้น มื้อนี้บ๊อบบี้กับแฟรงก์เป็นเจ้ามือ

“เสียดาย พวกคุณน่าจะอยู่ต่ออีกสองสามวัน” บ๊อบบี้ว่า

“ถ้าพวกเราอยู่ต่อ คุณสองคนเห็นจะถูกไล่ออกจากงานแน่”
แต่พวกคุณล้อเลียน บ๊อบบี้ยกไหล่

“ก็ไม่เห็นเป็นไรนี่ เพราะแฟรงก์ก็กำลังจะออกมาทำกิจการส่วนตัวอยู่แล้ว”

อันเหลียวมองแฟรงก์อย่างแปลกใจ เพราะเขาไม่เคยแยม-พรายเรื่องนี้ให้อันฟังเลย

“คุณจะไปทำอะไรคะ แฟรงก์”

“ผมจะลงทุนกับเพื่อนเปิดร้านถ่ายรูปที่โรงแรมฮิลตัน ชิน ผมรับราชการอยู่ต่อไป ผมก็ไม่มีวันจะร่ำรวยขึ้นมาได้” แฟรงก์ชี้แจงอย่างเคร่งขรึม

อันฟังเขาจึงเลยที่มานะบากบั่นแล้วก็กล้าที่จะเสี่ยงลงทุนดำเนินกิจการของตัวเองตั้งแต่อายุน้อย ลักษณะนี้คนไทยไม่มีแน่ เรามักจะอบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นข้าราชการ โดยอ้างว่า แม้เงินเดือนจะน้อยแต่สวัสดิการก็มั่นคงกว่าอาชีพอื่น อันว่าเป็นความคิดที่ควรแก้ไข ที่ถูกเราควรเน้นการประกอบอาชีพอิสระมากกว่า

ในที่สุดคณะของเราก็ได้มาถึงสวนนกจุง อันชื่อหนังสือแนะนำสวนนกแห่งนี้เล่มหนึ่ง พอเปิดหน้าแรกก็ชอบใจคำแนะนำของเขาเสียแล้ว เขาเขียนแปลความเป็นไทยได้ว่า

“สิ่งที่สวยงามที่สุดบนพื้นโลกได้แก่ ธรรมชาติ แต่ธรรมชาติจะไม่สมบูรณ์แบบถ้าปราศจากนก ลองจินตนาการถึงชีวิตบนโลกที่ปราศจากเสียงนกทั้งหลาย มันจะต้องเป็นโลกที่เงียบเชียบที่เดียว...”

พอว่าเป็นข้อความที่ไพเราะไหมคะ อันว่ามันไพเราะและเป็นสัจธรรมอย่างยิ่ง

เราต้องจอดรถทิ้งไว้ข้างนอก แล้วใช้วิธีเดินชมนกเอา สวนแห่งนี้กินเนื้อที่ประมาณ ๑๒๖ ไร่ มีนกเก็บสะสมไว้ ๗,๐๐๐ ตัว ประมาณ ๓๕๐ ชนิด เขาพยายามให้นักพวกรู้ได้อย่างธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น ตรงทางเข้าเป็นสระที่มีก้อนน้ำแข็งประดิษฐ์ลอยอยู่เพื่อใช้เก็บนกเพนกวินสามตัว ในทะเลสาบใหญ่จะมีทั้งเป็ด ห่าน หงส์ ลอยฟ่องไปหมด นอกจากนั้น เขายังสร้างรางแหขนาดยักษ์คลุมนกไว้ถึง ๓,๐๐๐ ตัว นกพวกนี้สามารถบินเกาะกิ่งไม้ พุ่มไม้อย่างอิสระเสรี ตราบเท่าที่อยู่ในขอบข่ายรางแห

น้ำตกเทียม

(Jurong Falls Aviary)

น้ำตกเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ทัศนียภาพดูยิ่งขึ้น ในสวนนกจึงมีน้ำตกจำลองไว้เรียกว่า Jurong Falls Aviary บ๊อบบี้คุยว่านี่เป็นน้ำตกประดิษฐ์ที่สูงที่สุดในโลกคือ สูงถึง ๑๐๐ ฟุต น้ำจากน้ำตกจะไหลรวมกันเป็นลำธารเล็ก ๆ ไหลลัดเลาะไปลงทะเลสาบ ทำให้มีการก่อสร้างสะพานขนาดน่าเอ็นดูข้ามลำธารนี้หลายแห่ง และแต่ละแห่งก็มีชื่อแสนโรแมนติก เช่น 'สะพานแห่งความรัก' (Love Bridge) และ 'สะพานแห่งนิรันดร์' (Eternity Bridge) ฯลฯ

อันชอบสวนแห่งนี้มากค่ะ มีนกตั้งหลายชนิดที่อันสนใจอยากดู เช่น เฟลมมิงโก หงส์ดำ ลัฟเบิร์ด ฯลฯ พ่อคงสงสัยว่าอันได้ดูสวนทั่วไหม อันก็ตอบว่าทั่วค่ะ พ่อคงสงสัยต่อว่าอันเอากำลังที่ไหนมาเดินรอบบริเวณ ๕๐.๓ เอเคอร์ แหมพ่อคะ เรื่องนี้รัฐบาลสิงคโปร์เขาคิดรอบคอบค่ะ เขาเตรียมตารางไว้ให้คนที่เมื่อยขา ขี้เกียจเดินเรียบร้อยแล้ว เสียค่าโดยสารคนละนิดหน่อย ตารางนี้จะเล่นซ้ำ ๆ ไปรอบบริเวณสวน มีสถานีจอดขึ้นลง ๕ แห่ง อันหายเมื่อยเมื่อไร อันก็ลงจากรถรางเดินดูต่อ พอเมื่อยอีกก็ขึ้นรถราง เขาทำกันอย่างนี้ทั้งนั้นแหละค่ะ อ้อ...ที่สำคัญคือมีชมุขยเครื่องดื่มอยู่ทั่วไป และยังมีภัตตาคารสวยงามซึ่งบางส่วนยื่นลงไปน้ำด้วย

พ่อคงนึกภาพออกนะคะว่า พวกเราถ่ายรูปกันในสวนนี้ มาณาคไหน แทบจะทุกจุดเขียวละค่ะ แพร่งก็บอกว่าสวนนกนี้ใช้เวลาก่อสร้างถึง ๒ ปี สิ้นเงินค่าก่อสร้างไม่น้อยกว่า ๔๐ ล้าน

นก 'อัฟเบิร์ด' (Lovebirds) มีถิ่นเดิมใน หังกันชีกา ศัวขาว ๕ นิ้ว
มันชอบจับคู่แสดงความรู้สึกใคร่ต่อกันและกัน

บาท นอกจากสวนนกจุงแล้ว รัฐบาลสิงคโปร์ยังจัดสร้างสวนแบบจีน และสวนแบบญี่ปุ่นในบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย อันชอบใจจริง ๆ ที่รัฐบาลสิงคโปร์เห็นความสำคัญของธรรมชาติ สำหรับประชากรจำนวน ๕ ล้านคน สิงคโปร์มีสวนสาธารณะให้ประชาชนพักผ่อนอย่างพอเพียง มลภาวะต่าง ๆ ก็ไม่ค่อยมี เพราะเขามีกฎหมายจำกัดการใช้รถยนต์ส่วนตัว แฟรงก์บอกว่าผู้ที่อยู่ชานเมืองจะขับรถมาจอดทิ้งไว้ที่สถานที่จอดรถแล้วก็นั่งรถเมล์เข้าในเมืองแทน เพราะรัฐบาลไม่อนุญาตให้รถยนต์ที่มีคนนั่งเพียงคนเดียวเข้าไปในบริเวณย่านธุรกิจ ถือว่าเป็นการฟุ่มเฟือยโดยใช่เหตุ อันอยากให้รัฐบาลไทยออกกฎหมายแบบนี้จังเลย การจราจรบนถนนในกรุงเทพฯ จะได้ลดความคับคั่งลงไปบ้าง

“อันที่จริง ลี กวน ยู เขาบริหารประเทศเก่งนะ” อันชมนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์

แฟรงก์ทำจมูกย่น บ๊อบบี้หัวเราะหึ ๆ พวกนี้ก็ยังมีแหละคะ กบเลือกนาย ได้ดีขนาดนี้ก็ยังไผ่หาเสรีภาพอีก

ขากลับเข้าเมือง เราผ่านบ้านพัก ลี กวน ยู เป็นบ้านหลังเล็ก ๆ เหมือนบ้านคนทั่วไป อันคิดว่าการที่คนสิงคโปร์ส่วนมากยอมรับ ลี กวน ยู ก็เพราะเขาเป็นคนดี มีความจริงใจต่อประเทศชาติและมีชีวิตธรรมดาไม่ต่างจากประชาชนสิงคโปร์ทั่วไป เรามักจะไว้ใจคนที่อยู่ฐานะเดียวกับเรา มากกว่าคนที่อยู่เหนือเราใช่ไหมคะพ่อ

“แหวะทานของว่างกันก่อนไหมครับ” แพรงก็ถามขึ้นมา สามสาวมองตากัน แล้วก็ยิ้ม ทำไมแพรงก็ถึงรู้ว่าท้องพวกเรากำลังร้องจ๊อก ๆ ละ ข้าวกลางวันจากภัตตาคารบนยอดเขาจริงย่อยเกลี้ยงแล้วละ หลังจากเดินเที่ยวในสวนนกเกือบสามชั่วโมง

“ก็ดีเหมือนกัน สามคนคงหิวแน่ หน้าซีดเขียวเขียว” คุณพ่อชำเลื่องหางตาดูพวกเรา แล้วตอบแพรงที่แทน

เราก็เลยได้มีโอกาสมานั่งถนนสายที่โก้ที่สุดของสิงคโปร์คือ ถนนออร์ชาร์ด ซึ่งเป็นถนนที่สวยงามร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีความสำคัญด้านธุรกิจ

มุมหนึ่งของถนนออร์ชาร์ด ถนนสายที่โก้ที่สุดของสิงคโปร์

แฟรงก์พาเรขึ้นไปรับประทานสะเต๊ะบนดาดฟ้าโรงแรมฮิลตัน
 เขียวชะกะ ก่อนรถจะเลี้ยวเข้าโรงแรม แฟรงก์ชี้ให้คู่มือตรงข้าม
 “นั่นไง สถานทูตไทย เป็นสถานทูตที่มีสนามสวยที่สุดใน
 สิงคโปร์”

สถานเอกอัครราชทูตไทย ถนนออร์ชาร์ด สิงคโปร์

อันก็เลยต้องขอให้อาสาสมัครทาง วังข้ามถนนไปถ่ายรูป
สถานที่ไทยเอาไว้หน่อยเป็นที่ระลึก ที่ดินผืนนี้แหละค่ะพ่อ
รัชกาลที่ ๕ ทรงซื้อไว้ด้วยราคาเพียง ๕๐๐ บาท แต่เดี๋ยวนี้ค่ามัน
ขึ้นไปถึง ๕๐๐ ล้านบาทแล้วนะค่ะ มีใครต่อใครมະรุมมะตุ้มขอซื้อ
อยู่ทุกวันเพื่อจะเอาไปทำศูนย์การค้า แต่รัฐบาลไทยก็ใจแข็งชะมัด
ไม่ยอมขาย

แล้วอันก็ได้มานั่งริมสระน้ำโรงแรมฮิลตัน จิบน้ำส้มคั้น
รับประทานสะเต๊ะที่แสนอร่อย ซึ่งแฟรงก์บอกว่าอร่อยที่สุดใน
สิงคโปร์ มองดูสาว ๆ นุ่งชุดอาบนํ้าว่ายน้ำในสระ โอ๊ย...สุขใจที่
สุดเลยค่ะพ่อ หายเมื่อยจากการเดินเป็นปลิดทิ้ง

สะเต๊ะที่โรงแรมฮิลตัน สิงคโปร์

เราแยกจากบ๊อบบี้และแฟรงก์ที่หน้าโรงแรมฮิลตัน เพราะ
 เียนี่เรามีรายการไปเยี่ยมเพื่อนคุณพ่อ แต่แฟรงก์บอกว่าสักสาม
 หุ่่มจะมารับเราไปนั่งรถชมทิวทัศน์สังคโปร์ยามราตรี

มิสเตอร์โต๊ะ (Toh) เพื่อนคุณพ่อแต่งงานกับผู้หญิงไทย
 แล้วก็พาเมียไปตั้งรกรากที่สังคโปร์ บ้านของแกอยู่ในชั้นเศรษฐี
 แกดีใจมากที่พวกเราไปเยี่ยม จัดโต๊ะเลี้ยงอาหารเย็นพวกเรา
 พร้อมทั้งแนะนำให้รู้จักจิมมี่ หลานชายรุ่นราวคราวเดียวกับพวกเรา
 ซึ่งกำลังเรียนอยู่มหาวิทยาลัยที่ออสเตรเลีย

พ่อคงสงสัยใช่ไหมคะว่า ทำไมคนสังคโปร์รุ่นใหม่จึงมีชื่อ
 เป็นฝรั่งมังค่าไปหมด เห็นที่วัฒนธรรมจีนจะไม่ 'แข็ง' จริงดัง
 ที่ ลี กวน ยู เคยไว้ ความจริงคือว่า คนรุ่นใหม่ที่เขาจะมีชื่อหน้า
 ทั้งภาษาจีนและภาษาอังกฤษ บางทีที่เขามีชื่อภาษาอังกฤษก็เพื่อ
 สะดวกในการประกอบพิธีรับศีลมหาสนิทสำหรับชาวจีนที่เป็น
 คริสต์กระมัง แต่แฟรงก์เองก็มีชื่อจีน ทั้งชื่อหน้าและชื่อกลาง
 ทั้ง ๆ ที่เป็นพุทธ เขาเคยบอกฉัน แต่อันจำไม่ได้ค่ะ เลยเรียกแต่
 แฟรงก์ ๆ

นายจิมมี่ หลานมิสเตอร์โต๊ะแสนจะซื่อๆ ไม่ค่อยช่างคุยเลย
 กระนั้นฉันก็ยังแคะไค้มาได้ว่า ก่อนไปออสเตรเลีย จิมมี่เสียเวลา
 ไปเป็นทหารเกณฑ์สองปี ที่สังคโปร์นี่นะคะ เขามีกฎหมายไว้
 ว่าผู้ชายอายุ ๑๘ ปี ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามจะต้องถูกเกณฑ์เป็นทหาร
 สองปี ถือว่าเป็นภารกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และไม่มีข้อยกเว้น เขา
 ต้องทำอย่างนั้นเพราะพลเมืองเขาน้อยนะคะพ่อ

แม่ของมิสเตอร์โด้ะเพิ่งเสียชีวิต เขาเลยตั้งโด้ะบูชาในบ้าน
เอารูปถ่ายมาวางจุดเทียนสลัว ๆ อันนั้นคุยกูไป ดาก็ชำเลื่องคุโด้ะ
บูชาอย่างไม่ค่อยสบายใจ ความจริงอันไม่ใช่คนขี้กลัว พ่อก็ทราบ
แต่คราวนี้อันไม่ชอบบรรยากาศในห้องนั้น มันมัวชั่วชอบกล พอ
คุณพ่อเอ่ยคำอำลา อันโล่งใจเกือบตาย

คืนนี้คุณพ่อกับอาสี่ขอตัวพักผ่อน ปล่อยให้แฟรงก์ขับรถ
พาเราสามคนไปกินลมชมวิวดามล่ำพัง ชีวิตยามค่ำคืนที่สิงคโปร์
ดูก็คึกคักพอ ๆ กับกรุงเทพฯ ต่างจากชีวิตกลางคืนที่กัวลาลัมเปอร์
มาตรการประหยัดไฟฟ้าคงไม่เป็นผลที่นี่ แฟรงก์คุยว่า คนที่มา
เที่ยวสิงคโปร์สามารถเที่ยวราตรีได้อย่างปลอดภัย เพราะโทษสำหรับ
พวกมิจฉาชีพในสิงคโปร์ค่อนข้างรุนแรงมาก อันว่าไม่ได้อยู่ที่บท
ลงโทษ แต่อยู่ที่รัฐบาลสามารถจัดให้ประชาชนมีอาชีพเป็นหลักฐาน
ได้ต่างหาก เมื่อคนเรามีอาชีพแล้วก็ย่อมไม่กระทำการทุจริตให้
เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว

เราขึ้นไปบนเขาเฟเบอร์อีกครั้ง ทิวทัศน์เกาะสิงคโปร์ตอน
กลางคืนสวยงามเหมือนจานใส่เพชรพลอยหลากสี ลมพัดโชยมา
จนรู้สึกเย็น เราสั่งกาแฟมาดื่มคนละถ้วย คุยกันไป ดูบรรยากาศ
รอบตัวไป เพลินจนลืมเวลา ถ้าแើวคนชอบนอนหัวค่ำจะไม่ยก
นาฬิกาขึ้นดู แล้วอุทานว่า “ตายแล้ว! เกือบเที่ยงคืน” เราก็คงนั่ง
อยู่ที่นั่นต่อไปอีกนาน

ก่อนจากกันแฟรงก์บอกว่าพรุ่งนี้เช้าจะแวะมาหาเราอีก ทั้งที่อันบอกว่าไม่จำเป็น เขาทำงานมาแล้วตั้งสองวัน แต่แฟรงก์ก็ยืนยันว่าจะไปส่งพวกเราจนสุดชายแดนให้ได้ อันก็เลยยอมแพ้

อันคงจะเขียนคุยได้แค่นี้แหละ เพราะจะต้องเก็บของลงกระเป๋าทเตรียมเดินทางต่อ เราจะต้องไปเที่ยวมะลักกาวันครึ่งวัน จากนั้นก็ขับต่อไปคาเมรอนไฮแลนด์ ฝากกราบแม่และส่งความคิดถึงมายังพี่อามด้วยค่ะ

รักและเคารพยิ่ง
อัน

กาเมรอนไฮแลนด์

๗ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

ในที่สุดเราก็ต้องอำลาจากสิงคโปร์ด้วยความอาลัยอาวรณ์
ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้เที่ยวทั่วเลย แพรงก็ทำตามคำพูด คือตื่นแต่เช้า
มาหาเราที่โรงแรม รับประทานข้าวเช้าด้วยกัน แล้วติตรถเราออก
มาที่ชายแดนก่อนจะข้ามไปฝั่งยะโฮร์ บาห์รู ระหว่างทางอันสัງเกต
เห็นรั้วเหล็กโปร่งสูง ๓-๔ เมตร มีต้นไม้ประเภทยางเลื้อยปกคลุม
อยู่ในบางแห่งก็สงสัย ตั้งข้อสังเกตออกมา แพรงก็ตอบว่า

“นั่นคือวิธีปิดกั้นไม่ให้นักท่องเที่ยวเห็นแหล่งเสื่อมโทรม
ของสิงคโปร์ไงล่ะ หลังรั้วพวกนั้นคือแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งส่วน
ใหญ่เป็นที่อยู่ของพวกมาเลย์ ฉะนั้นภาพพจน์ที่พวกคุณได้จาก
สิงคโปร์ จะมีแต่ความรุ่งเรืองมั่งคั่ง หากความจริงแล้วในสิงคโปร์
ยังมีคนยากจนอยู่มากเหมือนกัน เสียหายที่คุณไม่มีโอกาสเห็น ไร่
คราวหน้าแล้วกันนะอัน ผมจะพาคุณชีวิตสิงคโปร์ให้ทุกอย่างแท้
จริง”

อันไม่รู้ว่คราวหน้าจะมีหรือเปล่า แต่ก็ตั้งใจไว้ว่าจะทำให้
มีให้ได้

แพรงก็รำลึาพวกเราตรงด่านตรวจคนเข้าเมือง พวกเราขาบซึ่ง
อัยาศัยของแพรงก็ จึ่งชวนเขาให้ไปเที่ยวเมืองไทยให้ได้ เขา
โบกมือลาพวกเราและขึ้นรถจนรถพวกเราล้บตา

เรากำลังมุ่งไปเมืองมะลักกาละพ่อ เมืองนี้ตั้งอยู่ชายทะเล ติดช่องแคบมะลักกา ห่างจากยะโฮร์ บาห์รูไม่ถึง ๒๐๐ กิโลเมตร เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่าปีนังและสิงคโปร์มาก

เมื่อประมาณ ๓๐๐ ปีมาแล้ว นักเดินเรือชาวโปรตุเกสเขียนเล่าในจดหมายเหตุการเดินทางว่า

“มะลักกาเป็นเมืองท่าที่ร่ำรวยที่สุด มีพ่อค้าและเรือสินค้าจำนวนมากที่สุดเท่าที่เคยพบในโลก”

พ่อฟังแล้วก็อย่าเพิ่งเชื่อนักนะคะ เพราะอันสงสัยว่า ‘โลก’ ของอิตาคนบันทึกมันกว้างแคไหนกันแน่

พ่อเคยจำประวัติศาสตร์ไทยที่เกี่ยวข้องกับมะลักกาได้ใช่ไหมคะว่า เมื่อโปรตุเกสเข้ามาในดินแดนแถบนี้ และสนใจมะลักกา โปรตุเกสได้ส่งทูตเข้ามาที่กรุงศรีอยุธยาเพื่อดูลาดเลาว่า ถ้าโปรตุเกสยึดครองมะลักกา ทางกรุงศรีอยุธยาจะถือเป็นเรื่องสำคัญหรือไม่ ผลปรากฏว่า กรุงศรีอยุธยาไม่ได้ถือว่ามะลักกาเป็นเมืองสำคัญอะไร โปรตุเกสก็เลยได้ครอบครองมะลักกาเรื่อยมาจนถึงกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๒ จึงถูกดัชช์ขับไล่ออกไป

อันขอย้อนหลังว่าก่อนที่โปรตุเกสจะเข้ามานั้น มะลักกาเป็นจุดนัดพบแลกเปลี่ยนสินค้าของพ่อค้านานาชาติ อาทิ พ่อค้าอินเดีย ชวา อาหรับ จีน และไทย และแต่ละชาติก็ได้ทั้งบางสิ่งบางอย่างทางวัฒนธรรมให้กับมะลักกา พอถึงยุคอาณานิคม มะลักกา ก็ตกอยู่ใต้การปกครองของโปรตุเกส ดัชช์ และอังกฤษอีก เมือง

เรากำลังมุ่งไปเมืองมะลักกาละพ่อ เมืองนี้ตั้งอยู่ชายทะเล ติดช่องแคบมะลักกา ห่างจากยะโฮร์ บาห์รูไม่ถึง ๒๐๐ กิโลเมตร เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่าปีนังและสิงคโปร์มาก

เมื่อประมาณ ๓๐๐ ปีมาแล้ว นักเดินเรือชาวโปรตุเกสเขียนเล่าในจดหมายเหตุการเดินทางว่า

“มะลักกาเป็นเมืองท่าที่ร่ำรวยที่สุด มีพ่อค้าและเรือสินค้าจำนวนมากที่สุดเท่าที่เคยพบในโลก”

พ่อฟังแล้วก็อย่าเพิ่งเชื่อนักนะคะ เพราะอันสงสัยว่า ‘โลก’ ของอิตาคนบันทึกมันกว้างแคไหนกันแน่

พ่อเคยจำประวัติศาสตร์ไทยที่เกี่ยวข้องกับมะลักกาได้ใช่ไหมคะว่า เมื่อโปรตุเกสเข้ามาในดินแดนแถบนี้ และสนใจมะลักกา โปรตุเกสได้ส่งทูตเข้ามาที่กรุงศรีอยุธยาเพื่อดูลาดเลาว่า ถ้าโปรตุเกสยึดครองมะลักกา ทางกรุงศรีอยุธยาจะถือเป็นเรื่องสำคัญหรือไม่ ผลปรากฏว่า กรุงศรีอยุธยาไม่ได้ถือว่ามะลักกาเป็นเมืองสำคัญอะไร โปรตุเกสก็เลยได้ครอบครองมะลักกาเรื่อยมาจนถึงกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๒ จึงถูกดัชช์ขับไล่ออกไป

อันขอย้อนหลังว่าก่อนที่โปรตุเกสจะเข้ามานั้น มะลักกาเป็นจุดนัดพบแลกเปลี่ยนสินค้าของพ่อค้านานาชาติ อาทิ พ่อค้าอินเดีย ชวา อาหรับ จีน และไทย และแต่ละชาติก็ได้ทั้งบางสิ่งบางอย่างทางวัฒนธรรมให้กับมะลักกา พอถึงยุคอาณานิคม มะลักกา ก็ตกอยู่ใต้การปกครองของโปรตุเกส ดัชช์ และอังกฤษอีก เมือง

แบบบ้านมาตรฐานของชาวมาเลย์ซึ่งพบเห็นทั่วไปในเมืองมะลักกา

มะลักกาจึงมีลักษณะเป็นลูกผสมอย่างแท้จริง แต่ก็เป็ลลูกผสมที่หน้าตาแปลก สวยงาม ชวนทึ่งไม่ใช่น้อย

พอเข้าเขตเมืองมะลักกา อันก็สังเกตเห็นว่า บ้านแถบนี้มีลักษณะเป็นตัวของตัวเองมาก คือ ปลูกแบบชั้นเดียว แต่ก่อยกสูงขึ้นไป หลังคามุงสังกะสี มีหน้าต่าก่อนข้างมาก ที่หน้าต่าจะมีม่านแหวก ผูกชายสองข้างติดกับกรอบหน้าต่า ตอนบนมีระบาย ม่านหน้าต่าจึงมีเพื่อความสวยงามมากกว่าจะปิดกันสายตาคนภายนอก บ้านไหนก็บ้านนั้นเหมือนกันหมด เมืองอื่นอันยังไม่เห็นชัดเจนเหมือนที่มะลักกา สอบถามคุณพ่อได้ความว่าบ้านชนิดนั้นคือที่อยู่อาศัยแบบฉบับของชาวมาเลย์ อันก็เลยถ่ายรูปส่งมาให้พ่อแม่ดูเป็นตัวอย่างค่ะ

อันเข้าใจว่าเมืองมะลักกาจะมีประชาชนนับถือคริสตศาสนา มากกว่าเมืองอื่น ๆ ในมาเลเซีย เพราะดกอยู่ใต้อิทธิพลตะวันตก

มานาน เมืองนี้เป็นสมบัติผลิตกันขมระหว่าง โปรตุเกส ดัชท์ และ อังกฤษ โบสถ์ที่นี่จึงมีหลายแห่ง แต่เด่นที่สุดเห็นจะได้แก่ โบสถ์ เซนต์ปีเตอร์ ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนบุณฑารา โบสถ์หลังนี้สร้างตั้งแต่ พ.ศ. ๒๒๕๓ สถาปัตยกรรมเป็นแบบผสมระหว่างตะวันตกกับ ตะวันออก ข้างในตกแต่งด้วยกระจกสี และมีหลุมฝังศพบุคคล สำคัญ ๆ ของมะลัγκαด้วยค่ะ

คุณพ่อให้อาสีขับรถรอบเมืองมะลัγκα ผ่านสถานที่สำคัญ เช่น หอนาฬิกาซึ่งมีอายุหลายร้อยปี ใกล้กับหอนาฬิกาเป็นน้ำพุ ซึ่งมีรูปสลักตกแต่งสวยงาม สร้างตั้งแต่สมัยโปรตุเกสปกครอง มะลัγκα

น้ำพุและหอคอยนาฬิกาที่มีอายุหลายร้อยปี

โปรตุเกสทิ้งอะไรไว้ที่มะลั๊กกาค่อนข้างมากกว่าชาติอื่น บางอย่างก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของมะลั๊กกาไปเสียแล้ว เช่น ชัมประตูซานติเอโก (Porta de Santiago) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของป้อมที่มีชื่อเสียงของโปรตุเกส ตัวกำแพงนั้นถูกทำลายโดยกองทหารอังกฤษในปี พ.ศ. ๒๓๕๐ เมื่อตอนสงครามนโปเลียน คงเหลือให้เห็นแต่ชัมประตูเท่านั้นเองค่ะ

ชัมประตูซานติเอโก

หลังจากทานอาหารกลางวันในเมืองแล้ว คุณพ่อก็ให้อาสี่ ขับรถออกมาซานเมือง หลังวัดโป๊ะ ชัน เต็ง (Poh San Teng) ที่นั่นเป็นเนินเขาใหญ่เรียกว่า บุกิต ไชน่า (Bukit China) แปลภาษาไทยว่า ‘เขาจีน’

ประวัติของที่นี่ย้อนหลังไปถึงพุทธศตวรรษที่ ๒๐ เมื่อสุลต่านเมืองมะลั๊กกาส่งทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับราชสำนักจีน และกษัตริย์จีนราชวงศ์หมิงได้ทรงยกพระราชธิดา

เป็นบรรณาการตอบแทนแก่สุลต่านมะลั๊กกา เจ้าหญิงจีนพร้อมด้วยนางสนมได้รับพระราชทานที่ดินตรงนี้ให้เป็นที่พำนัก แล้วก็เลยได้ชื่อว่า ‘เขาจีน’ ตั้งแต่นั้นมา

ฟังประวัติเขาจีนแล้ว อันหวนนึกถึงตำนานไทยเรื่องพระเจ้าสายน้ำผึ้งกับพระธิดาพระเจ้ากรุงจีน พระเจ้ากรุงจีนคงมีพระราชธิดาแยะนะคะ ถึงเที่ยวประทานให้กษัตริย์เมืองนั้นเมืองนี้ ชักสงสัยว่าเป็นพระราชธิดาจริง ๆ หรือเปล่า เสียดายที่เจ้าแม่สร้อยดอกหมากทรงซึ่งอนไปหน่อยเลยทรงกลั่นใจตายอยู่แค่ตีนทำวัดพนัญเชิง และเราก็ไม่ได้เรียก ‘ศาลเจ้าหญิงจีน’ แต่เรียกเป็นภาษาไทยว่า ‘ศาลเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก’

ตรงตีนเชิงเขาจีนเป็นบ่อน้ำมีชื่อว่า บ่อน้ำของสุลต่าน ว่ากันว่าสร้างไว้ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๔ โดย ราชชา อิสกันดาร์ ชาห์ (Raja Iskandar Shah) ผู้สร้างเมืองมะลักกา บ่อน้ำแห่งนี้มีชื่อเสียงแบบเดียวกับน้ำพุเทรวีที่กรุงโรม อิตาลี คือ ถ้านักท่องเที่ยวคนใดโยนเหรียญลงในบ่อน้ำสุลต่านแล้ว จะได้กลับมามะลักกาอีก พ่อว่าอันโยนเหรียญลงบ่อน้ำสุลต่านใหม่คะ โยนชึคะ เชื่อไม่เชื่อก็โยนไว้ก่อน ดีกว่าอยู่เฉย ๆ

เราออกจากเมืองมะลักกาประมาณบ่ายสามโมง การเดินทางคราวนี้ค่อนข้างยาว เราต้องผ่านกัวลาลัมเปอร์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะจับเส้นทางหลวงสายใหม่ระหว่างกัวลาลัมเปอร์กับอิโปห์

“คุณอัง สถานีวิทยุปิดแล้ววีไจ ล้องเพลงให้ฟังหน่อยซิ”

อันเห็นใจอาสี่ เลยต้องร้องเพลงเป็นเพื่อนแก ร้องจนเสียงแหบแห้งแล้วก็เลยนั่งเฉยมองทิวทัศน์หน้าต่างเพลีน อันเห็นเมฆฝนบนท้องฟ้าจึงนึกในใจว่ามามาเลเชียทั้งที่ไม่เจอฝนเลย อยากรู้

นักว่าฝนแถบศูนย์สูตรเป็นอย่างไร แหมความคิดอันศักดิ์สิทธิ์จังเลยค้ะ เพราะทันใดนั้นฝนก็ตกลงมาอย่างหนัก เม็ดโตโต ตกอย่างชนิดไม่ลืมหูลืมตา อาสี่ต้องจอดแวะข้างทางหลายครั้ง เพราะไม่สามารถมองเห็นไหล่ทาง ขับต่อไปก็อาจลงข้างถนนเอาได้ง่าย ๆ รถหลายคันก็ต้องทำอย่างเรา

ฝนปลุกพวกเราให้ตาสว่าง แล้วก็นั่งภาวนาให้หายไว ๆ แต่ดูเหมือนจะไม่เป็นผล เพราะเมื่อถึงเมืองตาปาร์ (Tapah) ซึ่งเป็นจุดแยกขึ้นคาเมรอนไฮแลนด์ ซึ่งอยู่เหนือสุดของรัฐปะหัง เมื่อประมาณทุ่มหนึ่งนั้น ฝนก็ยังตกหนักอยู่ อาสี่ไม่ยอมขับรถขึ้นเขา อันเพิ่งเห็นอาสี่ตาขาววันนี้เอง

“คอยฝนหายก่อน ผงค่อยขับขึ้นไป”

พวกเราชักหงุดหงิดเพราะหิวก็หิว ต้องมานั่งอุดอู้อยู่ในรถข้างทาง อีกแค่ ๖๐ กิโลเมตรเราก็จะถึงคาเมรอนไฮแลนด์แล้ว

“นี่อาสี่ ใจคอคีนนี้จะนอนที่นี่ใช่ไหม”

“อาสี่ไม่หิวรีงฮี้” พวกเราแกล้งระดมคำถามใส่อาสี่ อาสี่นั่งหน้าอไม่ตอบ แต่พอฝนซา แกกียอมขับรถต่อไปโดยดี

เราถึงคาเมรอนไฮแลนด์สองทุ่มแล้วค้ะ ไม่มีโอกาสดูทิวทัศน์สองข้างทางเลย รู้แต่ว่าทางคดเคี้ยววกวนพอสมควร เราผ่านโรงแรมแห่งหนึ่งสร้างแบบยุโรป หน้าต่าเป็นกระจกสี มีแสงไฟวับ ๆ แวม ๆ ดูสวยมาก พวกเราอยากพักที่นั่น แต่กลัวจะต้องล้างจานใช้หนี้ค่าที่พัก ก็เลยขับเรื่อยขึ้นไปอีก แล้วเราก็เลือกโรงแรมเล็ก ๆ ของคนจีนอีกเช่นเคย

เราสั่งข้าวต้มมาทานกันที่ห้องอาหารของโรงแรม แล้วก็แยกย้ายไปพักผ่อน อากาศบนนี้เย็นมากค่ะ พอลงจากรถเราก็รีบสวมเสื้อตัวที่ โซคดีที่เราเตรียมเครื่องกันหนาวมาด้วย คึนนี่เราอาบน้ำอุ่นกันเขี้ยวนะคะ ถ้าไม่มีน้ำอุ่น อันมีหวังซักแห้งแน่ เพราะมันหนาวเย็นดีจริง เหมือนหน้าหนาวของเราเลยค่ะ

สุดท้ายนี้ อันฝากความระลึกถึงมายังแม่และพี่อามด้วย จดหมายฉบับต่อไปคงจะเขียนจากเบตง และเป็นจดหมายฉบับสุดท้ายของอันนะคะ ราตรีสวัสดิ์ค่ะ

รักและเคารพยิ่ง
อัน

อ. เบตง ยะลา

๘ เมษายน ๒๕๒๐

กราบพ่อที่รักและเคารพยิ่ง

คืนนั้นที่คาเมรอนไฮแลนด์ อันนอนไม่ค่อยหลับเพราะยิ่ง
 ดึกความหนาวก็ยิ่งทวีขึ้น อันตื่นแต่เช้า ลงมาหาคาแฟร้อน ๆ ดื่ม
 ที่ชั้นล่าง พบเด็กหนุ่มคนหนึ่งกำลังสาละวนเช็ดกรอบกระจกที่
 ใส่ผีเสื้อตั๊กแตนหลากสี หลายพันธุ์ อันเข้าไปยินดู เขาเลยถามอัน
 ว่าจะซื้อไหม ผีเสื้อพวกนี้เขาตัดर्फีเองทั้งนั้น ศาสตราจารย์ทาง
 กีฏวิทยาชาวอังกฤษคนหนึ่งเป็นผู้แนะนำวิธีตัดर्फีให้เขา เขาก็
 เลยใช้ความรู้ที่ได้รับมาทำให้พิเศษนอกจากการเป็นบอยในโรงแรม
 ความจริงอันไม่ค่อยอยากหอบของแบบบางกลับบ้านเท่าไร แต่
 ชอบใจความอุตสาหะของเขา อันกับแล้วก็เลยตกลงซื้อคนละชิ้น ๆ
 ละ ๔๐ บาท

อันออกไปเดินเล่นที่ถนนหน้าโรงแรม สองข้างถนนเปลี่ยน

สวนผักบนคาเมรอนไฮแลนด์

สภาพว่างเปล่าจากเมื่อคืนเป็นตลาดนัด ของที่ขายส่วนใหญ่เป็น
ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น มะเขือเทศ ผักกาด กะหล่ำปลี ไข่ไก่
พริกแห้ง เกิดมาอันไม่เคยเห็นกะหล่ำปลีที่โหนงงามเหมือนบนคาเมรอน-
ไฮแลนด์เลย หัวหนึ่งขนาดพอกับกะละมังใบย่อมในครัวเขี้ยวจะคะ
คุณพ่อเดินตามมาสวมทาบ อธิบายความว่าเพราะคืนบนนี้ดีประการ
หนึ่ง อากาศเย็นอีกประการหนึ่ง ช่วยให้คาเมรอนไฮแลนด์เป็น
แหล่งผลิตผักที่สำคัญของมาเลเซีย

เราทานข้าวเช้ากันแล้วก็เก็บข้าวของเตรียมเดินทางกลับบ้าน
กลางเขาเรามีโอกาสมองเห็นทิวทัศน์งาม ๆ ของคาเมรอนไฮแลนด์
บางแห่งถนนตัดเลียบหน้าผา ต่ำลงไปเป็นอ่างเก็บน้ำ ลักษณะ
คล้ายอ่างเก็บน้ำของเราแถวปากช่องนั่นะคะ แต่ที่นี้ระดับถนนสูง
กว่า ไถ่จันตรายกว่า คุณพ่อเล่าว่าเมื่อเร็ว ๆ นี้ มีครอบครัว
หนึ่งขับรถชนราวเหล็กที่กั้นข้างทางตกลงไปในอ่างเก็บน้ำตายไม่
มีเหลือ อันฟังแล้วขนลุก จิตว่าเมื่อคืนเรายังไม่รู้เรื่องนั้นนะคะ เลย
ยุอาสี่ให้ขับฝ่าฝนใหญ่ ถ้ารู้แต่แรกสงสัยนอนค้างที่คาปาร์แน่

คาเมรอนไฮแลนด์สูงกว่าระดับน้ำทะเล ๑๕๒๕ เมตรกะ
เป็นสถานที่ตากอากาศที่มีอากาศเย็นบริสุทธิ์ ล้ำธาร ทะเลสาบ
น้ำตก ป่าไม้เขียวชอุ่มอยู่พร้อมมูล สองข้างไหล่ถนนมองไปเห็น
แต่ไร่ผัก ไร่ดอกไม้ และไร่ชา ชาที่นี้มีชื่อเสียงมากในมาเลเซีย
คุณพ่อบอกพวกเราว่าจะพาแวะชมไร่ดอกไม้ของคนที่นี่จักรตรง
เชิงเขา

ชาวไร่กำลังเก็บใบชา

พวกเรานึกถึงโรงแรมแสนสวยเมื่อคืนขึ้นมาได้ เลยขอให้
 อาสี่ขับผ่านอีกทีเพื่อแวะถ่ายรูปเป็นที่ระลึก พ่อคะ ยิ่งตอนกลางวัน
 โรงแรมแห่งนั้นยิ่งน่ารัก เหมือนบ้านในฝันของอันเปี้ยบเลย ปลูก
 ทรงยุโรปสองชั้น ทาสีขาวแซมคิ้วสีดำ มีเถาไฉวีเลื้อยปกคลุมตัว
 บ้าน ตรงระเบียงทั้งชั้นบนชั้นล่างปลูกดอกไม้เต็มไปหมด โดย
 เฉพาะเจอเรเนียม สีแดง สีชมพู ของมันตัดกับสีตัวอาคาร เฉลียง

แปลงดาวเรืองขนาดยักษ์หน้าโรงแรม Foster's Smoke House

ด้านหน้าเป็นที่นั่งเล่นมีเก้าอี้เหล็กโปร่งทาสีขาวตั้งอยู่ชุดหนึ่ง ล้อมรอบด้วยกระถางกุหลาบหลากสี สลับด้วยดอกดาวเรืองสีเหลือง ซึ่งมีขนาดใหญ่เหมือนดาวเรืองในหนังเรื่อง 'ดาวเรืองบนโลกพระจันทร์' ไม่มีผิด โรงแรมแห่งนี้ชื่อ ฟอสเตอร์ สโมค เฮาส์ (Foster's Smoke House) ค่ะ

ขณะที่เรามาชมมะดัมถ่ายรูปกันที่เจสิยอง ซึ่งเราทำได้อย่างไม่เคอะเขินเพราะไม่มีใครเลยในบริเวณนั้น เจ้าของโรงแรมคือ มิสเตอร์ฟอสเตอร์ก็ไพล่ออกมาดู มิสเตอร์ฟอสเตอร์อายุหกสิบกว่าปีแล้ว เป็นชาวอังกฤษ รูปร่างสูงใหญ่ เห็นแค่รูปร่าง, อันที่ออกนี่กลัวครามครัน คุณพ่อขอโทษขอโพยมิสเตอร์ฟอสเตอร์ที่ละลาละลวงถ่ายรูปโดยไม่ได้รับอนุญาต

“เด็กสาว ๆ พวกนี้เห็นดอกไม้เข้าเท่านั้นก็อดใจไม่ไหว คุณคงเข้าใจ”

มิสเตอร์ฟอสเตอร์พยักหน้าว่าเข้าใจ แล้วก็เชิญเราให้เข้าไปข้างใน โอ๊ย ข้างในยิ่งตกแต่งสวยใหญ่เลยล่ะ ปูพรมสีแดงตลอดห้องนั่งเล่น เก้าอี้ไม้ทรงสูงสีดำนับปลาบ ทุกมุมห้องมีแจกันดอกไม้สดประดับ

มิสเตอร์ฟอสเตอร์ถามพวกเราว่ามาจากไหน ทำไมไม่เลือกพักที่นี่

เราก็เลยตอบว่าอยากมาพักจะตาย แต่เกรงไม่มีเงินพอจะจ่ายค่าห้อง

มิสเตอร์ฟอสเตอร์หัวเราะ คงสมเพชพวกเราว่าเป็นกระจอกทัวร์ทั้ง ๆ ที่นั่งรถเบนซ์ บอกว่ามีคนเข้าใจผิดเรื่องค่าที่พักเสมอ ความจริงที่นี่เป็นบ้านที่พักอาศัยซึ่งสร้างไว้ด้วยเอง แต่มิสเตอร์ฟอสเตอร์อยู่คนเดียวเหงา ก็เลยเปิดเป็นโรงแรมเสียเลย ราคาก็ไม่คิดแพงมากมายอะไรจริง ๆ ด้วยค่ะพ่อ แพงกว่าที่เราพักประมาณสิบเหรียญเอง ถ้ารู้อย่างนี้เราคงมาพักที่นี่ตั้งแต่เมื่อคืน ยิ่งตอนมิสเตอร์ฟอสเตอร์พาไปดูกระท่อมเล็ก ๆ สองหลัง ด้านหลังบ้านอันยิ่งเสียตาย แกบอกว่ากระท่อมนั้นถูกกว่าพักในบ้าน แต่ก็มีเรื่องอำนวยความสะดวกสบายทุกอย่าง เหมาะสำหรับคู่หนุ่มสาวที่มาดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์

“ฉันจะกลับมาที่นี่อีกครั้งตอนดึกน้ำผึ้งพระจันทร์ก็แล้วกัน
 ค่ะ” อันแกลิ่งบอก แต่มิสเตอร์ฟอสเตอร์ถือเป็นเรื่องจริงจึงบอก
 ว่าให้มาให้ได้ เพื่อเตือนความทรงจำพวกเรา มิสเตอร์ฟอสเตอร์
 เลยให้ภาพสเก็ตช์ดินสอโรงแรมแห่งนี้กับเรา พวกเราลงมดึก
 ให้เป็นสมบัติของแต่ัว มิสเตอร์ฟอสเตอร์ออกมายืนโบกมือส่ง
 พวกเราที่เฉลียว

เราลงมาถึงเชิงเขาตอนสาย ๆ คุณพ่อพาเราแวะที่ไร่ดอกไม้
 ของชายหนุ่มสามพี่น้อง ไร่แห่งนี้ปลูกดอกเบญจมาศส่งออกขาย
 ทั้งในและนอกประเทศ คนงานทั้งหมดเท่าที่ฉันเห็นเป็นผู้หญิง
 อาจจะเป็นเพราะว่าค่าแรงถูกกว่าจ้างผู้ชายกระมัง ดอกเบญจมาศ
 ที่นี่ใหญ่มากขนาดเท่าฝ่ามือฉันได้ ส่วนใหญ่จะเป็นสีขาวกับสีเหลือง
 ฉันไปยืนสังเกตเขาบรรจุดอกไม้ลงหีบห่อด้วยความตั้งใจ

ชั้นแรกเขาจะค่อย ๆ บรรจุริดใบที่ไม่งดงามทิ้ง หมายความว่า
 ว่าดอกไม้ถูกตัดมาจากไร่เรียบร้อยแล้วนะค่ะ ปลายก้านตรงรอย
 ตัดเขาใช้สำลีสูดน้ำพันเอาไว้ แล้วจึงห่อดอกไม้ด้วยกระดาษแก้วใส
 จากนั้นบรรจุวางลงในกล่องกระดาษซึ่งทำไว้เฉพาะดอกเบญจมาศ
 ดอกหนึ่ง ๆ ดอกไม้ที่บรรจุหีบห่อพิถีพิถันเหล่านี้จะส่งออกขาย
 ต่างประเทศค่ะ เด็กผู้หญิงคนหนึ่งบอกเราว่าโรงแรมหลายแห่งที่
 กรุงเทพฯ เป็นลูกค้าของที่นี่ ซึ่งทำให้ฉันประหลาดใจมาก เพราะ
 ทางภาคเหนือของเราก็สามารถปลูกดอกไม้เมืองหนาวได้สวยงาม
 เยอะแยะ ทำไมต้องสั่งจากที่นี่ด้วย หรือว่าดอกไม้ก็เป็นสินค้าอีก

ประเภทหนึ่งที่ยินยอมกันว่า ‘ของนอกประเทศ’ ดีกว่า ‘ของในประเทศ’

เราขับรถกลับเบตงโดยผ่านทางกลันตัน อันตรวจสอบค่าใช้จ่ายแล้ว พบว่าพอเหลือที่จะแวะเตร็ดเตร่สงขลาสักวันสองวัน หวังว่าพ่อคงไม่ว่ากระไรนะคะ พอมาถึงด่านโกระห์เจ้าหน้าที่ศุลกากรมาเลเซียถามเราว่าสนุกไหม พวกเราตอบโดยพร้อมเพรียงกันว่า “สนุกค่ะ” แต่สนุกอย่างไรอันก็จิตใจที่ได้กลับมาเหยียบแผ่นดินไทยอีกครั้ง

คืนนี้คุณแม่ทำกับข้าวมือใหญ่เลี้ยงฉลองการกลับของพวกเรา อาสี่อยู่ร่วมด้วย อันรู้สึกใจหายเหมือนกันที่ต้องจากอาสี่ เพราะได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาหลายวันจนเหมือนญาติสนิท พรุ่งนี้เราจะนั่งแท็กซี่เข้าหาดใหญ่ค่ะ เราในที่นี้หมายถึงแค่ แด่ว แอ้ว และอัน บางทีจดหมายฉบับนี้อาจถึงมือพ่อพร้อม ๆ กับตัวอันก็ได้

อันขอกราบขอบพระคุณพ่ออีกครั้งที่กรุณาให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของอันครั้งนี้ ฝากบอกแม่ด้วยนะค่ะว่า ลูกสาวจอมยุ่งจะกลับมาก่อวุ่นในเร็ว ๆ นี้ค่ะ สำหรับพี่อามขอให้คอยโทรเลขจากอัน ถ้าอันถึงสถานีหัวลำโพงแล้วไม่เห็นพี่อามมารับละก็ของที่ฝากซื้ออันโยนทิ้งถังขยะแน่ ไม่เชื่อก็ลองดู ความจริงอันเอาไปขายเอากำไรต่อเห็นจะดีกว่านะค่ะ

ราตรีสวัสดิ์ค่ะพ่อ แล้วพบกันที่กรุงเทพฯ นะคะ

รักและเคารพยิ่ง

อัน

รายนามคณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

๑. ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อรุณา
๒. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ
๓. นางแม่นมาส ขวลิศ
๔. นางสาวสิรินทร์ ชวงโชติ
๕. นางสาวสมบูรณ์ คิงหมานนท์
๖. นางสาวธรรมบุญ ไรชนะบุรานนท์
๗. นายวิริยะ สิริสิงห
๘. นางพรจันทร์ จันทวิมล
๙. นายสันต์ เตชะกัมพูช
๑๐. นายวิโชค มุกดามณี
๑๑. นายประเทศ สุขสถิตย์
๑๒. นายวินัย รอดจ่าย
๑๓. นางนันทนา ประจวบเหมาะ
๑๔. นางพจณี พลสิทธิ์
๑๕. นายเกริก ยืนพันธ์
๑๖. นายศรีสวัสดิ์ ศรีสรากร
๑๗. นายสมบัติ คิ้วฮก
๑๘. นายวรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์
๑๙. นางสาวสุธีรา สาธิตภัทร

๒๐. นางสาวรอย โรจนสโรช
๒๑. นางสาวสุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์
๒๒. นางสาวลมูล รัตตากร
๒๓. นายสวัสดิ์ สุวรรณอักษร
๒๔. นายชัยวัฒน์ คุประตกุล
๒๕. นายครรชิต มัลลย์วงศ์
๒๖. นางธนาลัย สุขพัฒน์ธี
๒๗. นายประสพโชค นวพันธุ์พิพัฒน์
๒๘. นางศรารัตน์ สิงหนาท
๒๙. นางสาวอุษณีย์ วัฒนพันธ์
๓๐. นางสาวจินตนา ไบกาชูย์
๓๑. นางจารุณี ฝิโลประการ
๓๒. นางสาวปริญญา ฤทธิ์เจริญ

คณะบรรณาธิการ

๑. นางแม่นมาส ขวลิต
๒. นางสาวจินตนา ไบกาชูย์
๓. นางจารุณี ฝิโลประการ
๔. นางสาวปริญญา ฤทธิ์เจริญ

